

Aasta suurim tee-remont jõudis lõpule

20. oktoobril lõpetati pidulikult Jõhvi-Tartu-Valga maantee remont. See remont oli 2006. aasta suurimaks tee-ehitusprojektiks Eestis ja hõlmas eri teelõikude remonti ja ümberehitamist Rannapungerjast kuni Valga piiripunkti-ni kokku 83,6 km ulatuses. Projekti kogumaksumus oli 683 miljonit krooni, millest 82% toetas Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond. Tartu ja Valga vahelisi teelõike remontisid kokku 42,2 km ulatuses Teede REV-2 AS ja ASPI AS. Lepingu maksumus oli 289 miljonit krooni. Tööde ettevalmistustega alustati 1. veebruaril ja remont kestis 8 kuud.

OT

PRIA pikendas ma- janduse mitmekesis- tamise toetuse taot- luste vastuvõtuaega

Riikliku Arengukava meetme 3.3 "Ma- jandustegevuse mitmekesistamine maapiirkonnas" taotluste vastuvõtmise tähtaega pikendati kuni oktoobri lõpuni, sest PRIAsse oli laekunud oluliselt vä- hem taotlusi, kui prognoositi. Selle toetuse eelarves on tänavuseks aastaks ette nähtud 57 miljonit krooni. Toetatakse maaturismi arendamist, kä- sitöönduslikku tegevust, teenuste osu- tamist ja toiduainete töötlemist. Toetust saab taotleda ainult ühele valdkonnale neljast võimalikust. Esi- tatud taotlustest moodustatakse pare- musjärjestus ja eelarvevahendid jaota- takse võrdseks kahe taotlejagrupi vahel. Lisainfot saab PRIA keskest Tartus, piirkondlikest büroodest ning PRIA ko- duleheküljelt www.pria.ee.

OT

Otepää Seikluspark konkureerib Lõuna- Eesti parima turismi- objekti nimetusele

SA Lõuna-Eesti Turism eestvõtmisel viiakse alates 1997. aastast läbi kon- kurss „Lõuna-Eesti parim turismiobjekt/ projekt“ ja 2002. aastast konkurss „Pa- rim turismi toetaja“. Kuue Lõuna-Eesti maakonna (Tartu- maa, Jõgevamaa, Põlvamaa, Valga- maa, Viljandimaa, Võrumaa) esitatud nominentide hulgast valib auhinna- saajad välja SA Lõuna-Eesti Turism nõukogu. SA Valgamaa Turism, SA Valgamaa Arenguagentuuri ja EAS-i Valga ning Otepää Turismiinfokeskuste soovitude põhjal esitati tänava Valgamaalt nomi- nentide Valga hotell Metsis, Otepää Seikluspark OÜ, lennunduspäev Toru- piilitalus ja Valga linnavalitsus. Võitja kuulutatakse välja novembri- kuus toimival SA Lõuna-Eesti Turism vastuvõtul.

OT

Pühajärve rand ja park said uue ilme

Pühajärve rannas püüab pilke uhiuus liitoru.

Tänavu käisid Pühajärve rannapargis suured ehitus- tööd, et arendada seda ala aktiivse puhkuse keskuseks. Raha töödeks saadi Phare Läänemere regiooni piiriüle- se koostöö programmist.

ARVO SAAL

Projekti hakati ette valmistama 2005. aastal, ehitamine algas tänava mais ja töö lõpetati 31. augustil. Kogu projekti ehituslik mak- sumus ületas 5 miljoni krooni piiri. Rekonstrueeriti rannahoone, par- giteed ja trepid, mitmesse kohta pai-

galdati välisvalgustus ja istepingid, korrastati laululava ja jalgpalliväljak, rajati terviserada. Järveäärsele ranna- alale kerkisid mitu atraktsiooni, pilku püüab liitoru, mis on neli meetrit kõr- ge ja 25 meetrit pikk ning ujuvildade- ga piiratud 50 m basseini Pühajärvel. Silla valmistas paadisildade ehitaja Top Marine, muud tööd tegi Valmap Grupp.

Mitmel pool pargis on näha istutatud puid, millel küljes liiginimesildid. Hulgaliselt on infoviitu ja -stende.

Mõni aeg tagasi käisid rahandus- ministereeriumi ja siseministereeriumi ametnikud töid vaatamas ja uurimas, kas raha on kasutatud sihipäraselt.

Koos vallavalitsuse ametnikega tehti ringkäik pargis ja rannas.

Muuhulgas huvitais kontrollijaid, kas igalpool on ikka võimalik aru saada, et töödeks tuli raha Euroopa Liidult. Ega seekord see teave eriti välja küll paistnud, aga olukorda saab parandada stendide ja kleepsude lisamisega.

Pühajärve rand ja park on ammu- sest ajast olnud üks Lõuna-Eesti atraktiiv- semaid suvituskohti. On ju tegemist sinilipurannaga. Pargialal harrastatakse ka tervisesporti.

Suur töö on tehtud, nüüd jääb veel mõelda, kuidas Pühajärve rannas taga- da aastaringne tegevus.

Palupera kool valmistub sünnipäevaks

November on meie kooli sünnipä- evakuu, tähistame kooli 230. aastapä- eva. Ettevalmistused selleks on juba alanud. Sünnipäevaks valmivad "lausa ahjusoojad", meie kooli logoga tänukir- jad, pastapliiatsid, märgid ja voldikud Kohaliku Omaalgatuse Programmi ja Palupera vallavalitsuse toetusel.

Välja on kuulutatud õpilaste jutu- ja luulevõistlus, joonistusvõistlus ja fo- tovõistlus teemal "Mina ja minu kool" ning kooli laulu konkurss. Tublimaid osalejaid autasustame 17. novembril, mil toimub sünnipäevapidu õpilaste- le.

Sel päeval kutsume külla vilistlasi, et nad meenutaksid oma kooliaega, räägiks sellest, millega praegu tegele- vad. Sel päeval püüame esimese tunni teha nii, nagu oli see koolis vanasti. Ja loomulikult lõpeb sünnipäevapidu tordiga!

18. novembril ootab kool vilistlasi

ja endisi töötajaid pidulikule aastapä- evapeole. Koolimaja ukseid on avatud alates kella 15.00-st. Aktusega alusta- me kell 17.00 ja õhtu jätkub koos lusti- liste "Seelikuküttidega". Kohvikus saab kohvi ja kooki. Vaadate on mitmeid näitusi õpilastöödest, kooli ja mõisa ajaloo- st jms.

Kohtumiseni kooli sünnipäevapeol!

Huvijuht MARIKA VIKS

Volikogu arutas Ants Manglusega seonduvat

Otepää vallavolikogu kogunes eelmisel neljapäeval erakorralisele istungile, et kuulata vallavalitsuse ülevaadet vallavolikogu esimehe vahistamisega seonduvat ja saada vastus Rahvaliidu fraktsioonile esitatud samateemalisele järelepärimisele.

Vallavanem Aivar Pärli ütles volinikele, et ennat- likke järeldusi on vara teha, sest Ants Manglus on kahtlustatav, mitte süüdistatav.

Sellepeale kinnitas volikogu tööd juhtinud ase- esimees Miia Pallase, et volikogu ka ei süüdistata Manglust.

Otepää vallasekretär Urmas Jaagusoo rääkis voliko- gu istungil, et vallavalitsus ei ole saanud ühtegi Ants Mangluse kinnipidamist puudutavat kohtuotsust.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele lõpevad volikogu liikme volitused enne tähtaega sees tahtliku kuriteo eest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega. Volikogu liikme volitused aga peatu- vad, kui volikogu liikme suhtes on kohaldatud tõken- dina vahi alla võtmist kestusega üle kolme kuu.

Meediast on küll teada, et kohus lubas Manglust kinni pidada kuni kuueks kuuks, mis aga ei pea tähendama, et teda nii kaua ka tegelikult kinni peet- takse.

Rahvaliidu fraktsioonile esitatud järelepärimisele vas- tas Jüri Kork. Tema kinnitusele on erakonnast välja heidetud Ants Manglus siiski Rahvaliidu liige, sest

ilma kohaliku organisatsiooni otsuseta ei luba era- konna põhikiri kedagi välja heita. Korgi teada aga sellist kohalikku otsust ei ole.

Jüri Kork ütles ka, et praegu on vale aeg speku- leerida, mis Manglusega tegelikult juhtus. Enne konkreetsete materjalide nägemist ei saa mõista ega hukka mõista.

Aivar Nigoli küsimusele, kes soovitas Ants Manglust Otepää looduspargi direktoriks, Jüri Kork konkreetselt ei vastanud, öeldes, et Rahvaliidu sise- asju pole mõtet volikogus arutada. Kork kinnitas aga peale täpsustavat küsimust, et temal ei olnud midagi Mangluse direktoriks saamise vastu.

OT

Haldusreformi võimalikkusest ehk naabervaldadega liitumisest

Haldusreform on Eestis ikka aeg-ajalt üles kerkinud. Probleem on ju olemas. Regionaalpoliitika on nõrk või isegi puudub, regionaalministri kohtki loodi alles hiljuti.

Haldusreformi oluline eesmärk on riigi toimimine muuta võimalikult lihtsaks, avatuks ja läbipaistvaks. Vajalik informatsioon kodanikele peab olema kergesti kättesaadav. See on võimalik kontsentreerituma juhtimise ja koolitatud ametnikkonnaga.

Valgamaal on välja kujunenud keskuste trio – Valga, Tõrva ja Otepää. Otepääd tuntakse oma looduskauni kõrgustikuga turismikeskuseks. Maailmakaardile on jõutud suusatamise MK etappidega. Aga arenguruumi veel on. Vaja on kujundada mitmekülgsem tervik, kus külastajal on võimalik ühest vallast saada erinevaid elamusi. Selle eelduseks on ühtne juhtimine ja ühildumine naabervaldadega.

Üheksa aastat tagasi saatis Otepää linnavolikogu kosjakutse Pühajärve vallavolikogule. Pühajärve kutsus kampa ka Palupera. Ühte heitsid 1999. aastal siiski kaks omavalitsust – Otepää linn ja Pühajärve vald.

2001. aastal esitasid maavanemad oma ettepanekud haldusterritoriaalse reformi kohta, mis on püsima jäänud tänaseni.

Tollased ettepanekud

Otepää vallaga on selge pilt – ekspertii si e v a j a. Vajalik on ühinemine Palupera vallaga (võimalik on ühinemine ka Valgjärve vallaga). Otepää vald nõustub ettepanekutega.

Keeruline olukord on Palupera vallaga. Vajalik on nii ekspertii kui ka rahvaküsitlus. Maavanema ettepanek on ühinemine või vä-

Külliki Kõbarsepp
politoloog

hemalt osaline ühinemine.

Antud dokumendis toodi välja, et Palupera vald on vaid sundkorras nõus liituma Otepää suunas. Vallavolikogu ütles ise 2001. aasta sügisel oma otsuses selgelt „EI“ ühinemisele Otepää ja Valgjärve vallaga. Palupera on püütud paigutada ka Elva linna ja Rõngu valla külge.

Lugu Sangaste vallaga paneb mõtlema ja vajalik on täpsem ekspertii. Maavanema ettepanek on ühineda Sangaste kihelkonnaga (Sangaste, Puka, Öru, Tõlliste) piirides. Vald ise oma seisukohta ei avaldanud, mis on arusaamatu. Oma tulevikuvaateid tuleb rahva huvides teada ja neid ka teadvustada.

Puka vallas on vajalik ekspertii. Maavanema põhiettepanek on ühinemine Sangaste kihelkonnaga baasil. Pakuti ka teine variant, kus vald jätkab iseseisvana ja temaga liituvad naabervaldade osised. Vald ise arvestab mõlema variandiga, kuid radikaalseima reformina nähakse liitumist Öru ja Sangaste vallaga.

Olukord on keeruline, kuid vallad vajavad tugevust ja läbipaistvust. Optimaalne valla suurus võiks alata 5000st elanikust. Reformi arutelu riiklikul tasemel on seiskunud, kuigi elu tahaks edasi areneda. Selge on see, et valitsus ei saa omavalitsusi vägisi ühte sobitada.

Olulisel kohal on vabatahtlikkus ehk TAHE. Motivatsiooni võivad lisada riigi meetmed ühinemise toetamiseks.

Otepää Teataja on loonud olulise ühendusliini. Leht jõuab Otepää, Palupera, Sangaste ja Puka valla inimeste kodudesse. Kas selline kooslus võiks ka realselt ühiseks koonduda?

Maavanem Georg Trašanov külastas kevadel kõiki maakonna omavalitsusi. Tulemus polnud just kõige optimistlikum, eriti meie valdade osas.

Palupera, Puka ja Sangaste vallas on vallajuhid suuremas osas viimastes koosseisudes muutumatud. See on loonud teatud stabiilsuse valla arengus, kuid ei tekita usaldusväärst ametikohtade jagamises ning valla kiiremate arengute suhtes.

Näiline vaikus peitub ka väheste valimisnimekirjade osaluses valimistel. Ühe peanimekirja domineerimine näitab suletud süsteemi, kuhu siseneda on raskeks tehtud. Süsteemi jõudes pole midagi võimalik muuta, sest vastuseis on mõeldamatult tugev.

Otepää valla poliitiline elu ja juhtimine paistab isegi kõige segasem olevat. Volikogu esimeeste vahetumised on saanud tavanähtuseks, kirevust on lisanud vallavanemate vahetumised pärast viimaseid valimisi. Ka siin paistab suletud süsteem.

Samas on Otepää valla suur pluss arvamuste paljusus, mis peegeldub mitme nimekirja osalemisel kohalikel valimistel.

Antud pilt ühinemiskindlust ei anna. Põhjus: poliitiline arusaamatus, territoriaalne sobimatus, mis väljendub valdade erinevate keskuste poole liikumises.

Samas pole ühinemine võimatu. Valdade poliitiline stabiilsus ei ole tulevikku vaadates hea. Vaja on jõudu, mis viiks elu edasi. Selline ühinemisega tekkiv jõud loob eelduse ühtse infrastruktuuri, jäätmemajanduse, transpordivõrgustiku loomiseks. Lisaks annab võimaluse valitsuse ees olla tõsiseltvõetav partner, kelle eeskujud tuleb järgida.

TEISED MEIST

Kiirusõnad Otepäele

Sattusin juhuslikult Otepäält läbi sõitma ning pean tõdemata, et Otepää linn on väga kaunis ja selle eest kannakse hästi hoolt. Tänavad on puhtad, aiad hooldatud ja isegi sellisel aastaaajal on kõik võimalik õitsemas. Selline tunne on, justkui algaks homme seal suusatamise maailmameistrivõistlused. Aga ei.

Linn on niisamuti ilus. Seepärast soovitaksin kõigil, kes vähegi tahaks näha uhket linna Lõuna-Eestis, külastada viivitamatult Otepääd. Ka lumeta on seal palju vaatamist – rääkimata lähedal asuvatest vaatamisväärsustest. Otepää ei ole ainult suusatamise pealinn.

Eesti Päevalehes Leo Aneri, Harjumaa

Maaäri üritati ka Otepää looduspargis

Maavahetusskandaali üks tegelasi Einar Vettus üritas äri Otepää looduspargis ajada ka koos Oliver Kruuda, Margus Kanguri ja Toomas Kõuhknaga, kuid tehing ei õnnestunud.

Kaheksale ärimehele kuuluv OÜ Angleton Kinnisvara tahtis Neitsijärve kaldale eramuid ehitada, kuid Otepää looduspargi põikpäisus nurjas äri. Seejärel tahtsid ärimehed maa millelegi ehituskõlbuliku vastu vahetada, kuid seegi pole siiani õnnestunud.

„Hetkel on Neitsijärve väärtus ökoloogiline ja hariduslik-teaduslik, mistõttu tema ümbrus tuleb säilitada võimalikult looduslikuna,“ kirjutab looduspargi direktor Merle Anton Otepää vallavalitsusele kolm aastat tagasi.

Kirja lõpus teatas Anton, et Otepää looduspargi administratsioon ei anna nõusolekut ehitada Neitsitamme kinnistule elamud.

ÄRIPÄEV

Rahvareformi võimalikkusest linnriigistavas riigis

Eesti elab majandus- ja tarbimisbuumi „saabuva täiskõhutunde“ rütmis. Tõuseb Talve ja kosub kinnisvara, kukub lugemusi ja kasvab enesetappude arv. Elu on justkui ilus ja eks ta osalt olegi.

Samas on ikkagi otstarbekas vaadata, millised täid ja kirbud selles uhkes parukas meid purevad või pureda võiksid, ehk teisisonu, vaadata ka asjade halvemat poolt.

Mida siis on enesega kaasa toonud kasvav majandus ja avanenud maailm Lõuna-Eestis silmas pidades? Paranev infrastruktuur ja hoogustunud ehitus koos taasharivate põldude ning tuure koguva isetegevusega kuuluvad kahtlemata asja positiivsele poolele. Teisalt aga hoogustub tööjõu- ja rahvastiku äravool, iseloomulik on majandusspektri üksluisus ja rahvastiku vananemine. Eelnevast tulenevalt sulgeme koole ja ääremaastume, vaatamata kohatisele välisele särele nii väiksema kui ka suurema mastaabis. Vähenev tööjõu valik ja langev kvaliteet pärsib meil juba tegutsevat ettevõtlust ja pelutab võimalikku uut.

Paraku puudub meie enda riigil pikemaajaline tulevikuvisioon ja tõsine arenguplaneering. Elu käib valimistest valimisteni ja priske aja lisaelarvest lisaelarveni. Samas on topanud riigi ühtlane arendamine ning rahva- ja riigi tuleviku suhtes elutähtsate eskaleerivate probleemidega tegelemine. Haridussüsteem lonkab ammu ajale jalgu jääva rahastamissüsteemi ja aegu kestnud tõmbleva juhtimise/juhitamatu käes.

Seda, mis toimub, võiks kutsuda „ääremaastamiseks“ ja „linnriigistamiseks“. See toimub, sest nii on teatud jõududele mugavam jõude olla ja end tähtsana tunda. Oht on aga selles, et iga tõsisem tagasilöökk maailmamajanduses laastab sellise ühekiilse ja majanduskasvupõhise riigikese majanduse ja seega ka elukorralduse hoobilt.

Et riik oleks jätkusuutlik ja eluvõimeline, peab tema haldussüsteem olema kogu territooriumi huve ja ühtlast arengut arvestav ning kogukonna osalusele toetuv. Et teada, mida ette võtta, on vaja teadvustada oma olek ja võimalused. Lõppude-lõpuks on mistahes regiooni olemise ja arenemise alus ikkagi inimene, selle ressurs ja ettevõtja (nii väike, kui ka suur).

Omavalitsuse ja riigi struktuurid peaksid olema korraldavaks ja koordineerivaks kehandiks kogukonna huvides. Selles vallas vajab koostöö ja arusaamine üksteise toimimisest olulist edasiminekut.

Eriti meie oludes vajame tugevat koostööd, et saavutada saadaoleva tööjõu potentsiaali parem kasutamine, väljaõpe ja ressursi taastamine/naasamine.

Vaieldamatult on muutused ja reformid halduses vajalikud. Väide, et las olla kõik vanamoodi, sest see ju toimib, ei vea välja. Põhjus on selles, et olud ei ole enam endised. Vaadake kasvõi demograafilist statistikat, kooliõpilaste arvu ja inimeste arvu kahanemist. Vähenev vaimne potentsiaal ja suutlikkus.

Võimalus on võimaluste ühendamises arukal moel. Takistus on vaid emotsionaalset laadi. Valdade ühinemine toob kaasa ebamugavused inimesele ja juhtimise kaugenemise? Pankade peakontorid on ju ka kaugel, aga pangandus toimib ludinal?

Ühinenud valdade puhul vähenevad loomulikult mõne tähtsal järjel oleva vallapoliitika võimalused saada praeguse, peaaegu garanteeritud valimise asemel vallavolikokku. Kui oled aga hinnatud mees, tee see rahvale selgeks ja saa ka suuremasse kokku valitud!

Elanike teenindamise osas jäävad ju kohtadele kõik need ametnikud, keda kogukonnal kohapääl on vaja. Reformi puhul on ju võimalik vaid poliitikute, ehk siis Volikogu eemaleminek, kui valakeskus peaks mujale sattuma. Aga ehk ongi parem, kui pisikesed kohalikud poliitilised mudamaadlused eemalduvad või uues suures ja soliidses kogus vaibuvad, asendudes pädevate isiksuste konstruktiivse koostööga?

Seega ei loe ma õigeks katseid pelutada inimesi omavalitsuste ühinemiste vastu väitega, et siis läheb neil halvemaks. Inimese jaoks muutub asi vaid läbipaistvamaks ja kohalikust bojaarvonnast sõltumatuks ning kõik need, kel vaja, saavad oma asjad kohapeal aetud. Ja seejärel, kui suudetaks ühistes huvides ja liitumistes kokku leppida, oleks võimalus jõuliselt asuda oma kogukondade tegelike ühishuvide ja arengu kallal tööle. Kinnistamiseks ja toomaks valdadesse juurde elanikkonda, vajame ühiseid elamu- ja asundusprojekte, kus näiteks noored pered saavad meie toel laenuka maja, mille hüpotekki teatud elatud aastate ja laste arvult vähendada aitame jne.

Efektivsemaks tuleb muuta ühistranspordi süsteemi, võttes selle korralduse ja dotatsioonirahad riigilt üle. Kogukondlikus ja sotsiaalses korralduses tuleks anda vähemalt suurem osa vahendeid ja

otsustusroll kolmandale sektorile ja küladele.

Sisemiste ja riiklike tellimuste puhul peaks andma võimaluse ka piirkondlikule ettevõtjale saada tellimused hangetele, kus praegu domineerivad „konstrueeritud tingimustel“ peatõvõtte võitvad loetud „kontoristehitajad“, kes seejärel tegeliku töö jätavad teha kohalikele allhankijatele, kohati ahistavatel tingimustel. Hanke mõte kaob ja raha läheb omakorda Tallinna klaastornidesse!

Üleüldse peaksime enam sotsiaalselt tunnustust osutama oma kohapeal tegutsevaile ettevõtjatele. Tihti peale on nad siin osalt ka patriotismist oma kodukoha vastu, kuigi Tallinnas oleks lihtsam. Iga firma lahkimine regioonist on tõsine hoop ja seda tuleb teadvustada. Meie trumbiks riigisisises konkurentsile oleks selge ja läbimõeldud ühine arenguplaneering, ilus ja väärkas elukeskkond, tagatud lasteaiakohad, uuel tasemel ühistranspordi- ja hariduskorraldus ning oma ettevõtluse tugev toetamine võimalike meetmetega. Ühesõnaga – meie trump oleks mahukam ja mõtestatud vabatahtlik koostamine ühtsesse ajutrusti koos oma kogukonnaga ja ettevõtjatega. Ehk teisisonu: vabatahtlik ühinemine, haldusreform.

Jutt sai nüüd vist pisut ketserlik küll, eriti iga hinna eest oma valla senisel kujul pooldajate suhtes. Aga elu on selline. Teisest küljest ei ole ma sugugi sunniviisilise ühinemise eestkõneleja ja pooldan ainult vaba tahet.

See on lihtsalt üks nägemus ja arusaam teiste kõrval. Kindlasti pole see kerge ja mitte üheselt hääkskiidetav mõte, aga peaks olema mõtlemit väärt, sest keerulised ajad on ees ja tulemas.

Vahepealne variant suurema vabatahtliku reformi ja sunniviisiliste poliitilise alatooniga „kontuurkaartide“ joonistamise vahel on kahetandiline omavalitsus. Tõenäoliselt ongi see rakendatav kompromiss „vürstiriikide“ ja vabatahtliku üldühinemise vahel.

Kui me ei taha marginaalseeruda luitunud ääremaks, vajame resoluutsemat allesjäänud kogukonna potentsiaali koostamist. See oleks alus perspektiivseks ellujäämiseks ja arenguks. Kui me aga midagi ette ei võta, läheme allamäge, millest praegu veel palju ei räägita. Kogukonna juhtfiguridel lasub lisaks oma pisematele poliitilistele kohustustele ja võitlusele „tormidega veeklaasis“ kogukonna ees ka kohustus olla avatud silmadega tuleviku suhtes.

Mõelgem, seda on väga vaja!

Sügistervitustega Sangastest vallavanem KAIDO TAMBERG

Otepää Teataja

Address: Lipuväljak 13, Otepää 67405
Telefon: 766 4818
E-kiri: teataja@otepaa.ee
Ajaleht internetis: www.otepaa.ee/ot

Toimetuse Arvo Saal ja Aili Miks
Küljendus: Riju Johanson
Trükk: AS Kroonpress
Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid

nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei retsenseerita ega tagastata.
Toimetusele ei vastata kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Järgmine Otepää Teataja ilmub 9. novembril.

AMETLIK INFO

Otepää vallavalitsuses

- Otsustati viia Otepää Vallavalitsuse hallatavates asutustes seisuga 01. november 2006 läbi põhi- ja väikevahendite inventuurid.
- Otsustati moodustada Otepää Vallavalitsuse, Turismiinfopunkti, Pühajärve Raamatukogu ja Suusamuuseumi vara inventeerimiseks komisjon koosseisus: Marek Merilo, Toomas Vahrušev, Mari Möttus, Elle Luhtaru, Eha Schmidt, Vello Vou.

- Otsustati kinnitada korteriomandi seadmise korras erastatava maaüksuse Koidu Vana-Otepää küla Otepää vald müügihind.
- Otsustati kehtestada Kastolatsi küla Pettai kinnistu detailplaneering.
- Otsustati jagada Säremaa II, Ala-Matu katastriüksus.
- Otsustati kinnitada lasteaed Pähklike hoolekogu töökord.
- Otsustati anda nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks hoonete omanik

Taavi Ilp` ile.

- Otsustati väljastada ehitusluba **OÜle Jaotusvõrk** komplektalajaama ja maa-kaabelliinide rajamiseks seoses Uku Udumääle kuuluva Tsetkamäe kinnistu liitumisühendusega Pilkuse külas; **OÜle Jaotusvõrk** 0,4 kV maakaabelliini rajamiseks seoses Edgar Rebase liitumisühendusega Lombiveere kinnistul Otepää külas; **Kristiina Karule** elamu püstitamiseks asukohaga Otepää vald Otepää linn Pühajärve tee 50; **Lya Cleypoolile** hosteli püstitamiseks asukohaga Otepää vald Otepää küla Rukkimäe maaüksus; **ASle Eltel Networks** sidevõrgu konteineri püstitamiseks ja väliskommunikatsioonide rajamiseks Lipuväljak 24 a Otepää linnas.

- Otsustati väljastada projekteerimistingimused **OÜle Jaotusvõrk** Otepää-Hundisoo II 10kV maakaabelliini ehitusprojekti koostamiseks Pühajärve külas; **Aarne Timuskile** elamu ja abihoonete, asukohaga Pühajärve Otepää vald Parveoru maaüksus ehitusprojektide koostamiseks; **Erki Saarele** elamu ehitusprojekti koostamiseks, asukohaga Tammuri maatüksus Mäha küla Otepää vald.
- Otsustati moodustada ajutine komisjon riigihanke Otepää valla teede ja tänavate talihooldus pakkumismenetluse läbiviimiseks koosseisus: Kristjan Rõivassepp; Aarne Steinbach, Urmas Jaagusoo, Ülle Veeroja.
- Otsustati muuta Otepää Vallavalitsuse 29.03.06 korraldus nr 2-4-178.
- Otsustati kinnitada Otepää lasteaed Pähklike hoolekogu 2006/07 õppeaastaks alljärgnevalt: **Kuldar Veere, Kaarel Hein, Jana Mae, Ene Prants, Erli Unn, Ülle Perv, Mati Lüdimois**.
- Otsustati kinnitada lasteaed Võrukael hoolekogu 2006/07 õppeaastaks alljärgnevalt: **Janek Moros, Tiiu Kannes, Siiri All, Külliki Pikk, Ülle Mündi,ARGo Raid, Urve Sarv, Aare Matt**.

- Otsustati eraldada Otepää Vallavalitsuse reservfondist **Otepää Aianduse- ja Mesinduse Seltsile** 35. aastapäeva ürituste korraldamiseks 2000 krooni.
- Otsustati lõpetada Otepää valla maakasutus 11,0395 ha suurusel maa-alal ning tagastada see **Eha-Meeta Lotamõisa** omandisse vastavalt maaüksuse plaanile.
- Otsustati pidada võimalikuks **Aleksander Mõttuse** omandis oleva elamu juurde kuuluva maa ostueesõigusega erastamist; **Jorma Jürgensi** omandis oleva elamu juurde kuuluva maa ostueesõigusega erastamist.
- Otsustati anda nõusolek **Tallinna Spordiselts Kalev K. Palusalu Spordikoolile** viia läbi Otepää valla haldusterritooriumil projektilaager (õppe-treeninglaager 25le lapsele ajavahemikus 26.12.2006. a-31.12.2006. a toimumiskohaga Kääriku Puhke- ja Spordikeskus.
- Otsustati anda nõusolek **A. J`ile** alaealise A. J`ile kuuluva kinnistu koormamiseks isikliku kasutusõigusega OÜ Jaotusvõrk kasuks 0,4kV ja 10kV maakaabelliini kaitsevööndi ulatuses.
- Otsustati määrata ühekorset toetust kolmele vallakodanikule.
- Otsustati nimetada 16. aprilli 2004. a korraldusega nr 2-4-247 algatatud **Ruusa-Jaani** katastriüksuse detailplaneering ümber Veski – Ruusa 8 katastriüksuse detailplaneeringuks.
- Otsustati nimetada 14. juuni 2006 a korraldusega nr 2-4-353 algatatud **Kesk tänav 21** kinnistu detailplaneering ümber Kesk tänav 21, Kolga tee 15 ja Kolga tee 17 kinnistute detailplaneeringuks.
- Otsustati lõpetada Vidrike küla **Järvemäe kinnistu** detailplaneeringu planeerimismenetlus; Vana-Otepää küla **Kaarnaoru kinnistu** detailplaneeringu planeerimismenetlus;
- Otsustati jätta algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine Kastolatsi külas **Lemme, Laudamäe, Tagamäe ja Alamäe** kinnistute detailplaneeringu- le.
- Otsustati kinnitada Otepää vallas Raudsepa külas korteriomandi seadmise teel erastatava Luiga elamu maaüksuse suuruseks 4242 m²
- Otsustati muuta Otepää Vallavalitsuse ja Valga Notar Anna Rästa vahel 12.10.2006 sõlmitud äriruumi üürilepingut.

Otepää vallavolikogus

- Vallavalitsus andis ülevaate volikogu esimehega seonduvast.
- Esitati järelepärimine Rahvaliidu fraksioonile ja fraksiooni esimehele seoses fraksiooni liikme vahistamisega.

Palupera vallavalitsuses

- Väljastati ehitusluba **Tanel Levinile** Piiri kinnistul asuva taluhoone rekonstrueerimiseks.
- Otsustati anda ühekordset toetust kaheksale inimesele kogusummas 4200 krooni.

Puka vallavolikogu istung toimub 26. oktoobril kell 15 Puka vallamajas:

Päevakorras:

- Puka valla 2006. aasta eelarve muutmine
- Lisaeelarve kinnitamine
- Puka Kunstikooli õppemaksu tasumine
- Võrtsjärve talimängude läbiviimise jätkamise küsimus

Sangaste vallavalitsuses

- Väljastati ehitusluba **Marten Karisele** Mäeküla külas Odramäe kinnistul asuva taluhoone rekonstrueerimiseks.
- Väljastati projekteerimistingimused **Heiki Kranichile** Lauküla külas asuval Veskiserva kinnistul elamu ehitusprojekti koostamiseks ja **Aiki Martinsonile** Tiidu külas asuval Lepa kinnistul sauna ehitusprojekti koostamiseks.
- Anti nõusolek Ädu külas asuva Kupli maaüksuse 18,38 ha suuruse maa erastamiseks **Alar Niilole**, Ädu külas asuva Lillekraavi maaüksuse 22 646 m² suuruse maa erastamiseks **Kristi Käärikule**, Lauküla külas asuva Ennu maaüksuse 18,39 ha suuruse maa erastamiseks **Rein Arengule**, Keeni külas asuva Landhausi maaüksuse 3,81 ha suuruse maa erastamiseks **osaühingule Landhaus** ning Lauküla külas asuva Kütüni maaauksuse 6908 m² suuruse maa erastamiseks **aktsiaeltsile Laatre Pim**.
- Anti nõusolek Tiidu külas asuva **Lepatriinu maaüksuse** 9,81 ha suuruse maa Eesti Vabariigi omandisse jätmiseks riigi maareservina.
- Määrati Vaalu külas asuvate **Külaasemiku** ehitiste teenindamiseks vajaliku maa suuruseks 12 514 m² ja Lauküla külas asuva **Kaose** ehitise teenindamiseks vajaliku maa suuruseks 4104 m².
- Nõustuti Tiidu külas asuva Veesekuse katastriüksuse jagamisega kaheks katastriüksuseks nimedega **Veesekuse ja Künnapuu** ning Tiidu külas asuva Linnasetehase katastriüksuse jagamisega kaheks katastriüksuseks nimedega **Linnasetehase ja Sarapuu**.
- Anti **osaühingule Ronk** nõusolek Pringi külas asuval Ojavere kinnistul metsa raadamiseks 1,9 ha ulatuses.
- Määrati hooldaja kahele puudega isikule ning lõpetati ühe puudega isiku üle seatud hooldus.
- Määrati puudega isiku hooldamise eest hooldajatoetus kahele isikule.
- Määrati puudega inimese täiendav toetus kahele isikule.
- Määrati septembrikuu toimetulekutoetus kahekümne kuuele isikule kogusummas 28 340 krooni ja täiendav sotsiaaltoetus kahele alaealiste perekonnaliikmetega toimetulekutoetuse saajale kogusummas 400 krooni.
- Määrati koolitoidutoetus kahele õpilasele.
- Määrati Keeni Põhikooli õpilastele koolitarvikute soetamiseks ühekordne sotsiaaltoetus saja ühele isikule kogusummas 88 427 krooni.
- Määrati ühekordne sotsiaaltoetus neljale isikule summas 3300 krooni.
- Kooskõlastati **aktsiaeltsi Sanwood** poolt Keeni küla kaugküttepirkonnas alates 10. jaanuarist 2007. a. rakendatav soojuse piirhind 514.50 krooni/MWh.

Sangaste vallavolikogus

- Võeti vastu 2006. aasta lisaelarve mahus 4 826 847 krooni.
- Muudeti 2006. aasta vallaelarvet.
- Muudeti **Sangaste valla** põhimäärust.
- Kehtestati toimetulekutoetuse määramiseks alalise eluruumi alaliste kulude piirmäärad.
- Kinnitati Keeni Põhikooli pedagoogide töötasustamise alused.
- Otsustati võtta aktsiaseltsilt SEB Eesti Ühispank laenu projekti „Keeni prügila sulgemine“ sildfinantseerimiseks.
- Otsustati võtta vastu Lossiküla külas asuva **Sangaste lossi** ümbruse maaüksuste maa-ala detailplaneering ja korraldada planeeringu avalik väljapanek Sangaste vallamajas ajavahemikul 1. november-14. november 2006.
- Otsustati algatada Restu külas asuva Männiku kinnistu detailplaneering.
- Otsustati muuta Lauküla külas asuva Veskiserva katastriüksuse sihtotstarvet.
- Otsustati osta Sangaste alevikus **Kooli tänav 9-9** asuv korteriomand hinnaga 55 000 krooni.
- Otsustati taotleda valla munitsipaalomandisse Vaalu külas asuv **Külaasemiku** maaüksus ja Lauküla külas asuv **Kaose** maaüksus.

<p>Sangaste Vallavalitsuse raamatupidaja on koolitusel 06.-10.11.2006. Vabandame võimalike ebameeldivuste pärast.</p>

Puka vallavalitsuses

- Otsustati maksta ühele isikule sünnitoetust 3000.- krooni ja ühele isikule matusetoetust 1000.- krooni ulatuses.
- Anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks **Mati Pla**at Puka alevikus Ääre tn 7 maaüksus, 2069 m².
- Augustis otsustati maksta toimetulekutoetust neljale isikule.
- Anti kasutusluba Puka alevikus Tööstuse tänaval asuvale Valga Gomab Mööbel Puka tsehhi ja elamukompleksi kasutuses olevale rekonstrueeritud reoveepuhastile, biotiikide pind 1600 m².
- Nõustuti ehitusloa väljastamisega **Osaühingule Jaotusvõrk** tööde teostamiseks seoses Kähri külas asuva Ake Andersoo kinnistu liitumisega elektrivõrguga.
- Kinnitati Puka Kunstikooli hoolekogu koosseisus: Kajar Tilga, Reili Kangro, Ene Markov, Raina Koort, Kristjan Kittus ja Marika Kadak.
- Kinnitati **Aakre rahvamaja-raamatukogu** küttesüsteemi renoveermistööde teostajaks Osaühing RST Valga.
- Ühekordset toetust määrati kokku 750.- krooni ulatuses.

Palupera vallavolikogu istung toimub 30.oktoobril algusega kell 15.00

Päevakorras:

- Otepää konstaablijaoskonna juhtivkonstaabel Jaanus Kokkoneni ettekanne.
- Palupera valla arengukava (2007-2015) teine lugemine.
- Palupera valla põhimääruse muudatuste teine lugemine.
- Hooldekodusse paigutamise teenuse eest tasumise korra teine lugemine.
2006. a eelarve muutmine.
- Nõuni kultuurimaja ja raamatukogu tööst, looduskeskuse arendamisest.
- Revisjonikomisjoni aruanne.
- Nõuni kontorihoone müügist.

DETAILPLANEERINGUD

PLANEERINGUD Otepää vallas

- Otepää vallavalitsuse 19. 10. 2006. a. korraldusega nr. 2-4-635 jäeti algatamata Kastolatsi küla Lemme, Laudamäe, Tagamäe ja Alamäe kinnistute detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Planeeringu eesmärgiks on maa sihtotstarbe muutmine, uute kruntide moodustamine, ehitusõiguse alade määramine. Detailplaneeringu algataja ja koostamise korraldaja on OÜ Otepää Maja (Mäe 15, Otepää). Detailplaneeringu koostaja on korraldaja ettepanekul Peeter Aunapu (tel. 5811 5200). Detailplaneeringu kehtestaja on Otepää Vallavalitsus (Lipuväljak 13, 67405 Otepää, tel. 766 4820). Keskkonnamõju strateegilist hindamist ei algatatud, kuna kavandatav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga.

Valgamaa Keskkonnateenistus on nõustunud keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmisega. Korraldusega saab tutvuda töö ajal Otepää Vallavalitsuses, Lipuväljak 13, Otepää.

- Otepää valla Pühajärve küla Lehe kinnistu detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) on algatatud Otepää Vallavalitsuse 20. septembri 2006. a. korraldusega nr. 2-4-576.

Planeeringu eesmärgiks on maa jagamine kruntideks, ehitusõiguse alade määramine ja maa sihtotstarbe muutmine. Detailplaneeringu koostamise algataja ja korraldaja on OÜ Alfanto (Väike-Ameerika 3-17, Tallinn). Detailplaneeringu koostaja on korraldaja ettepanekul OÜ Teadmised ja lahendused (Otepää vald, Pühajärve küla). Detailplaneeringu kehtestaja on Otepää Vallavalitsus (Lipuväljak 13, 67405 Otepää, tel. 766 4820). KSH juhtekspert on Arvo Järvet (liitsents KMH0057, tel. 5596 2026, ajarvet@ut.ee). Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga saab tutvuda ajavahemikul 26.10.2006–08.11.2006 Otepää Vallavalitsuses ning Otepää Vallavalitsuse koduleheküljel www.otepee.ee – dokumendiregister–kirjavahetus–planeerimine. KSH programmi avalik arutelu toimub 09. novembril 2006.a. algusega kell 10 Otepää Vallavalitsuses (Otepää, Lipuväljak 13, Valgamaa). Programmi eelnõu kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi saab esitada kirjalikult Otepää Vallavalitsusele kuni 08. novembrini 2006.

- Muudetud on Sihva küla Ruusa-Jaani katastriüksuse detailplaneeringu nimetus Veski-Ruusa 8 katastriüksuse detailplaneeringuks, kuna Ruusa-Jaani katastriüksuse jagamise tulemusena jääb planeeringuala Veski-Ruusa 8 katastriüksusele.
- Muudetud on Otepää linna Kesk tänav 21 kinnistu detailplaneeringu nimetus Kesk tänav 21, Kolga tee 15 ja Kolga tee 17 kinnistute detailplaneeringuks, kuna planeering hõlmab nimetatud kinnistuid.
- Lõpetatud on Vana-Otepää küla Kaarnaoru kinnistu ja Vidrike küla Järvemäe kinnistu detailplaneeringute planeerimismenetlus.

DETAILPLANEERINGU algatamine Sangaste vallas

Sangaste Vallavolikogu 19.10.2006 otsusega nr. 50 on algatatud Restu külas asuva **Männiku** kinnistu maa-ala detailplaneering. Algatamist taotles kinnistu omanik **Raul Nämi**. Detailplaneeringus käsitletakse Männiku kinnistu maa-ala kruntideks jagamise, ehitusõiguse ala ja tingimuste, juurdepääsu, tehnovõrkude ja -rajatiste, kinnisomandi kitsenduste määramist, maa sihtotstarbe muutmist jne. Planeeritava ala suurus ca 9,8 ha.

DETAILPLANEERINGU avalik väljapanek Sangaste vallas

Sangaste Vallavolikogu 11.02.2004 otsusega algatatud ja 19.10.2006 otsusega vastu võetud Sangaste valla Lossiküla külas asuva **Sangaste lossi** ümbruse maaüksuste maa-ala detailplaneeringu avalik väljapanek ja eskiisprojektiga tutvumine toimub 01.11. kuni 14.11.2006 a. tööpäevadel Sangaste Vallamajas. 21.11.2006 kell 10 toimub planeeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu vallamajas. Detailplaneeringus käsitletakse kavandatava hoonestuse iseloom ja olulisemad maakasutuse ning ehitustingimused. Planeeritava ala suurus ca 56 ha. Kirjalikult vormistatud ettepanekud tuua või saata Sangaste Vallavalitsusse. Info telefonidel 7668 040 Kaja Papagai või Tõnu Saarman.

Otepää vallavolikogu istung toimub 26. oktoobril kell 16.

Päevakorras:

- Vahendite eraldamine reservfondist.
- Otepää Vallavolikogu 19. mai 2005.a otsuse nr 1-4- 20 muutmine (2005.a detsembris valmiva Otepää Külastuskeskuse ruumide kasutususse andmine R-Kiosk Eesti AS-ile).
- Valla üldplaneeringu koostamise juhrühma moodustamine
- Otepää valla ja EELK Maarja Koguduse vaheline ühiste huvide kokkulepe, projekti arutelu.
- Otepää Valla põhimääruse kinnitamine.
- Spordi- ja turismikomisjoni esimehe vabastamine, uue esimehe valimine.
- Esindaja määramine MTÜ-sse Valgamaa Omavalitsuste Liit.

SÜNNID		
	<u>Palupera vald</u>	
Natalie Uemaa		24. september
	<u>Puka vald</u>	
Janet Lilleallik		31. august
Gedly Schumann		27. september

Sihikindel arendustegevus – Otepää edu võti

Mind ajendas kirjutama ajalehes Valgamaalane mõni aeg tagasi Valga maavanema väljaütlemine, kus ta mainis küsitluse vastuses, et ta on mures Otepää vallavalitsuse haldussuutlikkuse pärast.

Münul, kes ma olen pikka aega olnud seotud Otepää arenguga, on raske tõeada, et suretsemiseks on ka põhjust. Aastaid on Otepää olnud omavalitsuste hulgas esirinnas nii oma haldussuutlikkusega kui ka arendustegevusega. Kahjuks oleme lühikese ajaga oma positsiooni kaotanud.

Otepää arendustegevuse hetkeseis

Tuleval aastal algab kõigile omavalitsustele uus rahastamisperiood, kus Euroopa abirahad suurenevad kordades. Siin on peidus suured võimalused, kui teha arendustööd oskuslikult.

Arendustegevus on pidev protsess. Viies ellu projekte, tuleb meeles pidada, et realiseeritavate projektide kõrvalla on tarvis pidevalt tegeleda uute projektideedega, samuti neile tehniliste lahenduste koostamisega, et rahastamisallikate avanemise korral projektid ka ellu saaks viidud.

Otepää on senini silma paistnud eduka projektitööga. Viimased kümme aastat on suudetud kaasata piirkonna arengusse oluliselt abirahasid. Kõik see on aidanud kaasa Otepää kiiremale arengule.

Arvan, et viimase aastaga on olukord oluliselt muutunud. Senisest arendustöö lipulaevast ollakse taandunud ning kukutud mülkasse, kust väljarabelmine võib osutada vaevaliseks. Väliselt me võib-olla seda veel ei tunneta, kuna sellel suvel jätkusid varem alustatud projektid Pühajärve rannas ja pargis ning linna keskväljakul, jätkus ka linna reovee puhastusseadmete II järgu ehitus. Samas on aga teada, et uute projektide käivitamisega ei ole tegeletud. Vallavalitsuses ei olnud pikka aega isegi arendustööga tegelevat spetsialisti.

Kõrgelt kukkumine tuleneb valedest otsustest

Viimaste valimiste järel lahkusid vallavalitsusest oma valdkonda tundvad spetsialistid, kuna juhtimises võttis maad ebakompetentsus. Järgnenud tegemiste kohta võib kokkuvõttelikult öelda – juttu palju aga villa vähe.

Valla arendustegevus on olnud kas lünklik või olematu. Vallavalitsus on suutnud tegeleda üksnes varam käivitatud projektide lõpetamisega. Eeltoodud ilmestavad asjaolud, et mõistetamatul kombel lõppesid valimisega näiteks Otepää Ajaloo Teemapargi, linna raamatukogu kaasajastamise ning sotsiaalajamaja ehitamise projektid. Viimase objekti puhul loobuti isegi vallale eraldatud 2 miljoni krooni suurusel abirahast.

Otepää turuplatsil käivad ehitustööd.

Tehvandi suusastaadioni ilme muutub tundmatuseni.

Populism ei aita

Nagu varem mainisin, peab arendustegevus olema pidev. Kõik omavalitsused püüavad saada abirahasid, sest omavalitsuse põhieelarve ei võimalda teha suuremaid investeeringuid. Oluline on pädevate arendustöötajate olemasolu, kes igapäevaselt tegelevad projektitööga. Populism ja valijate kõrvadele meeelpärased lubadused ei too iseenesest ühtegi lisakrooni vallaeelarvesse juurde – võlulitsa väel ei muutu näiteks Linnamägi atraktiivseks turismiobjektiks ega uuene linnaraamatukogu.

Abiraha kaasamise kunst on õpitav, aga see nõuab valdkonda pühendumist ning head ettevalmistust. Tasemel arendustöötajatest on kõikjal puudus, mistõttu oli väga lühinägelik lasta vallast ära juba väljakoolitatud ning heade oskustega töötajad.

Keegi ei saa puhkama jääda kättevõidetud loorberitele. Ka mitte Otepää. Kindlasti peab vallavalitsus tegema kõik, et meile ei paistaks üksnes lahkuv rongi säreavad tagatuled. Peame püüdlema selle poole, et kasutada ära oma kättevõidetud eelseid. Igasugune varasem projektitöö kogemus on lisaboonus uute rahade taotlemisel.

Ajapuudus nõuab kiiret tegutsemist

Viimane aeg on jalad kõhu alt välja ajada ning liikuda kindlalt sammul ja mõtestatult edasi. Uued abiprogrammid avanuvad juba järgmisel kevadel. Kuigi aega on jäänud loetud kuud, ei tähenda see siiski lootusetut hilinemist.

Otepää vallas on olemas päris korralik arengukava, kus on kirjas võimalikud projektideed. Juba varem on tehtud eeltöid mitmetele objektidele – nagu Otepää Ajaloo Teemapark, Sihva Seltsimaja, linnaraamatukogu, Otepää Tervisekeskus, linnavalitsuse hoone jt. Tuleks asuda koheselt tegelema ka valla laste- ja haridusasutuste, välisvalgustuse ning teiste elukeskkonda puudutavate projektideedega. Hea tahtmise korral peaks vallavalitsus olema suuteline valmis saada vajalike eeltöödega ning tellima ehitusobjektidele tehnilised projektid.

Vaatamata kõigele loodan siiski, et Otepääl liiguvad asjad taas õiges suunas. Edukaks arendustegevuseks peaksid panuse andma kõik vallavalitsuse ametnikud, allasutused ning ka vallavolikogu. Sellisel juhul on lootust taas rongile jõuda ning saame tulevikus rääkida Otepää uutest arengutest.

Meeskonnatööga on võimalik kitsaskohad ületada!

AIVAR NIGOL
volikogu liige, Reformierakond

SÜNNIPÄEVAD novembris

Palupera vald

Mari Mägi	Palupera	18.11.1914	92
Marta Kaarna	Mäelooga	20.11.1914	92
Johanna Kurvits	Mäelooga	12.11.1918	88
Ilse Viks	Neeruti	06.11.1920	86
Vladimir Luga	Atra	11.11.1923	83
Laine Kõiv	Hellenurme	07.11.1926	80
Hildegard Abermann	Hellenurme	24.11.1926	80
Aino Kirm	Neeruti	30.11.1927	79
Linda Viksi	Lutike	09.11.1929	77
Zinaida Kabral	Postaku	28.11.1930	76
Laine Piira	Neeruti	16.11.1931	75
Ester-Eleonora Sisask	Astuvvere	28.11.1933	73
Arno Tammoja	Nõuni	19.11.1933	73
Evvy Trees	Urmi	08.11.1934	72
Aita Luhtaru	Nõuni	24.11.1934	72
Arvo Möttus	Palupera	24.11.1935	71
Elle Jänese	Hellenurme	25.11.1937	69
Mart Arike	Mäelooga	02.11.1938	68
Kauni Ljovina	Palupera	04.11.1939	67
Ilme Hein	Hellenurme	13.11.1939	67
Laine Jaani	Mäelooga	23.11.1939	67
Ants Maranik	Nõuni	08.11.1940	66
Rein Smit	Lutike	13.11.1940	66
Eha Valge	Nõuni	25.11.1941	65
Vaike Viks	Nõuni	30.11.1941	65
Aado Mets	Hellenurme	15.11.1941	65
Lembit Sikk	Palupera	20.11.1942	64
Heino Illak	Neeruti	22.11.1943	63

Sangaste vald

Johannes Tuvikene	Keeni	12.11.1918	88
Lea Kõrkjas	Tiidu	04.11.1923	83
Alviine Kivipalu	Sangaste	17.11.1926	80
Heljula Tapver	Keeni	06.11.1928	78
Õie Teuggas	Lauküla	27.11.1928	78
Maria Jepisova	Sangaste	24.11.1929	77
Kalju Kaseväli	Ädu	29.11.1929	77
Anna Pannik	Lossiküla	06.11.1930	76
Silvi Valge	Keeni	21.11.1930	76
Vanda Klaassepp	Mägiste	27.11.1930	76
Herta Vähi	Risttee	04.11.1931	75
Silvi Kübar	Ädu	05.11.1931	75
Selma Rebane	Lossiküla	06.11.1931	75
Leili Ilves	Sangaste	19.11.1931	75
Karl Raudsepp	Restu	25.11.1932	74
Kalju Künnapuu	Keeni	16.11.1933	73
Olga Aedmaa	Tiidu	25.11.1933	73
Liidia Pettai	Keeni	08.11.1934	72
Sale Sisask	Lauküla	30.11.1934	72
Ellen Kirsimäe	Tiidu	08.11.1935	71
Mihhail Ivanov	Tiidu	18.11.1935	71
Olev Hargi	Tiidu	30.11.1935	71
Kalju Juhkov	Sarapuu	28.11.1936	70
Aili Rebane	Pringi t	21.11.1937	69
Anastasia Jermakova	Keeni	10.11.1938	68
Helgi Suviste	Restu	01.11.1939	67
Ilme Lepik	Keeni	17.11.1939	67
Beloona Elvet	Lossiküla	14.11.1940	66
Meta-Helene Suits	Keeni	09.11.1941	65
Koit Nõgene	Mägiste	20.11.1943	63
Siiri Rannik	Risttee	09.11.1946	60
Elviira Jääger	Sangaste	10.11.1946	60
Heldur Vanik	Risttee	29.11.1946	60

Puka vald

Leida Uint	Palamuste	21.11.1922	84
Linda Stets	Puka	07.11.1928	78
Asta Possul	Puka	18.11.1929	77
Alvar Niit	Kähri	16.11.1930	76
Vinfrid Kensner	Puka	11.11.1931	75
Ester Sbojeva	Ruuna	19.11.1931	75
Kalev Kingo	Aakre	29.11.1932	74
Endla Tomson	Aakre	03.11.1933	73
Leodor Elmik	Puka	16.11.1933	73
Kalju Eiche	Kolli	23.11.1933	73
Elvi Jürgenson	Puka	16.11.1935	71
Arvi Liiv	Rebastu	03.11.1936	70
Elvi Poroson	Põru	22.11.1936	70
Maie Kivisikk	Purtsi	25.11.1937	69
Olev Siik	Pedaste	27.11.1937	69
Aini Siik	Pedaste	29.11.1937	69
Tiina Suija	Puka	03.11.1939	67
Linda Maisvee	Puka	22.11.1939	67
Helgi Luht	Pühaste	28.11.1939	67
Mall Praks	Puka	12.11.1940	66
Helve Kompus	Puka	03.11.1941	65
Oivo Einaste	Kolli	03.11.1941	65
Juhan Matsar	Puka	09.11.1942	64
Helle Karu	Puka	21.11.1942	64
Zinaida Blaginina	Puka	24.11.1943	63
Linda Meos	Plika	29.11.1944	62
Ants Ilves	Puka	20.11.1945	61
Silja Valdner	Puka	22.11.1945	61
Aime Klais	Pedaste	24.11.1945	61
Valdeko Rogenbaum	Prange	29.11.1945	61
Helgi Lepik	Pedaste	30.11.1945	61
Andres Orastu	Puka	01.11.1946	60

Vastus avaldusele (OT 7.09.)

OÜ Helde PM Tootmine omab Hellenurmes Nurme kinnistut, millel asub ka 1970-ndatel aastatel rajatud sigalakompleks. Kompleksi vahetus naabruses on aga eraisiku elamu, kuhu asus noor pere elama veel enne seda, kui sigalate omanik otsustas kümnekond aastat tühjana seisnud kompleksi ühes hoones jälle sigu kasvatama hakata, kasutades sügavallapanul pidamist.

Kehtiva üldplaneeringu kohaselt on tegu tootmismaaga, ehitised on siiani ehitusregistris kui sigalad. Tegu on ehitiste osalise uuesti kasutuselevõtuga. Firma on tellinud Kobras ASlt keskkonnamõjude hindamise. Kõigil asjast huvitatutel on olnud võimalus tutvuda Hellenurme seafarmi rekonstrueerimise keskkonnamõju hindamise aruandega, teha ettepanekuid, vastuväiteid ja esitada küsimusi ning osaleda aruande avalikul arutelul.

Keskonnakompeksluba peab tootja omama käitisele kohtade arvuga enam kui 2000 siga. Ehitisluba seni kohalik omavalitsus väljastanud ei ole ja selle väljastamise vajadus sõl-

tub keskkonnamõjude hindamisele järgneva rekonstrueerimisprojekti sisust.

7. septembri OT numbris ilmunud avaldus oli üks näide, teine näide samal teemal oli teine avaldus Palupera Vallavolikogule. See oli vastupidiste seisukohtadega, seakasvatuse toetamiseks, ettevõtluse toetamiseks kohapeal.

KMH aruande avalikustamise järgel tuli kuus kirjalikku seisukohta erinevatelt adre-saaditelt, mis olid pigem murelikud ja olukorda selgust nõudvad. Ikka selleks, et arendaja edasist tegevust enam raamidesse saada. Ekspertid vastavad kõigile ja saadavad täiendatud KMH aruande Valga Keskkonnateenistusele heakskiitmiseks ja keskkonnamõjude määramiseks.

Eks see olegi selline mitme tahuga probleem. Kõik me saame aru naabritest ja tunneme, kes rohkem, kes vähem, seda seakasvatusega kaasaskäivat ebameeldivat lõhna. Selge on seegi, et sigala lõhn arenevast, ajaloo- ja kultuuriväärtusliku taustaga Hellenurme külast ei kao päris ära ka kõiki meetmeid kasutades. Kõigil kinnistuomanikel on

aga oma õigused ja kohustused. Kui ettevõtja eeskirjadest ja nõuetest ei juhindu, on võimalik teda karistada kuni tegevuse lõpetamiseni välja.

Igasugune ettevõtlus tekitab ikka probleeme, olgu see siis lõhn, saasteained, müra, liiklus vms. Samas on teada ka tõsiasi, et arendaja OÜ Helde PM Tootmine on täna Palupera vallas tegutsevate ettevõtete hulgas kolmandal kohal oma maksude laekumisel.

Keskkonnamõjude hindamine märgib ära lubatud keskkonnamõju suurused, aga ka erinevad meetmed nende mõjude vähendamiseks (tootmistehnologia, nõuded ehitisele, ventilatsioon, haljastus jms.), millest tuleb siis juhinduda. Jäeb loota kõigi meetmete rakendamisele, mis ebameeldivat lõhna miinimumini vähendaksid. Viimase aastakümnega on palju inimeste suhtumine maaalusse muutunud, nõuded on karmistunud. Aga eestimaist sealihä otsime polettidelt tänagi.

Milline siis on selle mitme tahuga probleemi lahend, kõiki rahuldav tegevus?

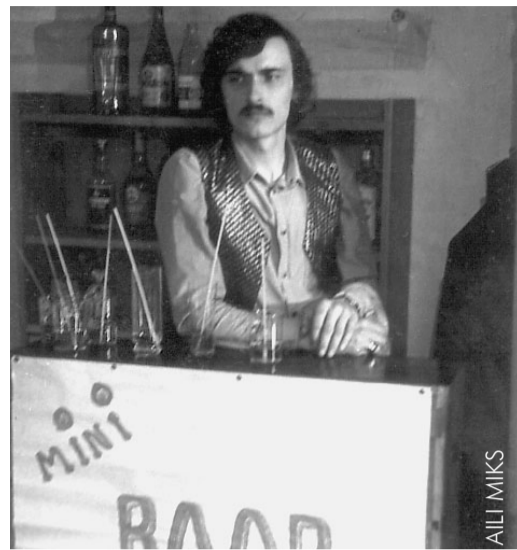
Palupera vallavanem TERJE KORSS

SÜNNIPÄEVAD novembris

Otepää vald

Armilda Morits	Otepää	12.11.1910	96
Liine Teder	Pühajärve	28.11.1914	92
Terese Kiivit	Otepää	06.11.1916	90
Elisaveta Uiga	Otepää	24.11.1918	88
Heinu Saar	Otepää	29.11.1919	87
Salme-Emilie Paal	Märdi	01.11.1920	86
Hellen Kongot	Otepää	07.11.1920	86
Jelena Unukainen	Kääriku	06.11.1923	83
Maudlin Rosanov	Pühajärve	16.11.1924	82
Hilja Saar	Otepää	05.11.1925	81
Meeta Toover	Otepää	05.11.1926	80
Koidula Serglova	Otepää	06.11.1926	80
Meedi Kaha	Tõutsi	19.11.1926	80
Eva Peterson	Sihva	29.11.1926	80
Selma Raud	Otepää	16.11.1927	79
Elli Susi	Otepää	02.11.1928	78
Veera Veldmann	Pühajärve	10.11.1928	78
Aino Niklus	Kastolatsi	25.11.1929	77
Johannes Laak	Otepää	05.11.1930	76
Asta Raud	Otepää	06.11.1930	76
Virve Kroll	Otepää	06.11.1930	76
Alevtina Koltšina	Mäha	11.11.1930	76
Koidula Kutsar	Sihva	19.11.1930	76
Aasa Kungus	Nüpli	23.11.1930	76
Uno Aavola	Otepää	24.11.1930	76
Nelli Uiibo	Pilkuse	24.11.1930	76
Alliide Maiste	Otepää	11.11.1931	75
Anti Tõnsing	Otepää	06.11.1932	74
Valentina Kattai	Mägestiku	16.11.1932	74
Agneta Pikk	Otepää	08.11.1933	73
Heldia Kasepuu	Vidrike	10.11.1933	73
Vaike Kriisa	Otepää	18.11.1933	73
Asta Krevald	Otepää	26.11.1933	73
Eino Laul	Otepää	02.11.1935	71
Reete Terve	Otepää	23.11.1935	71
Lehte Unt	Pühajärve	05.11.1936	70
Virve Hirv	Otepää	18.11.1936	70
Endel Unt	Pühajärve	26.11.1936	70
Elmu Kets	Otepää	01.11.1937	69
Sirje-Mai Reinlo	Pilkuse	17.11.1937	69
Eha Laine	Otepää	21.11.1937	69
Juhannes Tagel	Otepää	21.11.1937	69
Leili Järv	Sihva	23.11.1937	69
Maia Nugis	Otepää	24.11.1937	69
Ilme Laaneser	Otepää	03.11.1938	68
Viigi Soots	Otepää	29.11.1938	68
Urve Volmer	Otepää	06.11.1939	67
Mati Kollak	Otepää	15.11.1939	67
Valeri Bulanov	Otepää	20.11.1939	67
Kalev Ainlo	Otepää	22.11.1939	67
Enn Sõrg	Otepää	04.11.1940	66
Kaarel Tigane	Otepää	27.11.1940	66
Endrik-Silver Viira	Otepää	28.11.1940	66
Ellen Mandel	Otepää	30.11.1940	66
Lia Anton	Otepää	16.11.1941	65
Ilme Vernik	Tõutsi	21.11.1941	65
Tiiu Normet	Sihva	24.11.1941	65
Aita Maranik	Otepää	05.11.1942	64
Ants Sander	Otepää	08.11.1942	64
Helvi Saar	Otepää	16.11.1942	64
Ene Kotkas	Sihva	26.11.1942	64
Ruth Kaarna	Otepää	05.11.1943	63
Rein Taukar	Otepää	05.11.1943	63
Luule Juust	Otepää	12.11.1943	63
Lehte Möttus	Otepää	13.11.1943	63
Madis Kõiv	Otepää	15.11.1943	63
Martin Kongot	Otepää	16.11.1943	63
Jaak Helbre	Otepää	25.11.1943	63
Viive Täär	Kääriku	28.11.1943	63
Mart Pavel	Otepää	10.11.1944	62
Aime Alev	Märdi	12.11.1945	61
Viivi Ilves	Otepää	16.11.1945	61
Maire Drenkhan	Otepää	01.11.1946	60
Saima Vattis	V-Otepää	05.11.1946	60
Vello Hõbe	Otepää	08.11.1946	60
Kaja Mõts	Otepää	10.11.1946	60

Tõsist juttu naljamees Ivariga

Ivari Viigimets 30 aastat tagasi ühel juubelil.

Kui ETV kuulutas 14. oktoobril naljasaate Baskini anekdoodiakadeemia näitamist, istus meie 6liikmeline pere kõige vanemast kõige pisemani teleri ette. Salamisi hangitud eelteadmise põhjal olime asjaga kursis: ekraanile tuleb teiste julgete hulgas 50 000 krooni suurust preemiat jahtima otepäälane Ivari Viigimets.

Postimehest (18. okt. 2006) võis lugeda lisaks, et see saade kogus 157 000 vaatajat. V ä - ä - ägev! Nagu meie mees Havannas!

Eks ole põhjust "akadeemikust" naljamehelt küsida, kuidas see kõik algas ja mis saab edasi? Äkki pakkus saatesse saamiseks pistist või altkäämaksu?!

Naljamees Ivari on väga tõsise jutuga. Ütleb, et saatesse tahtjaid oli 74, keda kõiki esimesel vestlusel „üle kuulati“: kes ta on, millised huvid, kas ammu juba nalja teeb jne. Välja valiti 24 inimest, kes jaotati 6 alagruppi. Siis tuli esimene proov, stuudioproov, lindistus. See tähendas kolm korda

pealinna sõitmist. Nüüd on rõõmusõnum käes: Otepää naljamees Ivari on valitud kahe parema hulgas poolfinaali.

Kas ajab kõhedaks või kõhevile: kuulsus tormab vastu täiest jõust!?

“Oh, mis kuulsus!” vaidleb Ivari, Otepääl teadantud mitmekülgse mehena (rahvateatri näitleja, lavastaja, tele- ja arvutiasjatundja, vallavolikogu liige, magistrist tütre isa, raamatukoguhoidjast naise tugevam pool). “Olen ju olnud palju suurema vaatajaskonna ees filmis “Tants aurukatla ümber”, mänginud koos Kalju Kiisaga.”

Ja kohe kuulen tema suurimat eesmärki - pääseda pärast naljasaadet Vanalinnastudio suvelavastusse esinema. “Mure ka, kas värvin juuksed ja habeme roosaks või roheliseks, et oma kõrge vanusest (mis saates korduvalt jutuks oli) lahti saada,” arutleb tõsiselt.

Miks ei osalenud Kanal 2 „Lõuapoolikus“? „Seal ju enamus lapsed ja arvan, et oma „kõrges eas“ sinna ju ei sobi.“

AILI MIKS

Pimedate Ööde Külade Karneval Kuigatsis

Reedel, 13 oktoobril oli Kuigatsis selle aasta sügispidu üldnimetuse all PÖKK, eks ikka Pimedate Ööde Külade Karneval.

Kohal olid Keeni Küla Kummitused, Kuigatsi Küla Karvased ja Sulelised ning veel igasuguseid lähedalt ja kaugemalt. Trallimine sai hoo sisse seltskonnatantse tantsides.

Õhtu naelaks kujunes hoogne ettekanne Kakukese seiklustest telemajas. Loo kirjutasiid, lavastasid ja mängisid Kaija ja Heily koos noorte abilistega. Kuradi vahva lugu oli! Jätkati karaoke ja tantsuga vaheldumisi. Lusti jagus lastele, noortele ja teistele igas eas peokülalistele.

3. novembril algusega kell 18.00 on Kuigatsi Külamajas tulemas pidu kesk- ja vanemaealistele. Külakosti pakuvad Sūdamesõprade Seltsi Laulu- ja Tantsuansambel “Sūdamesõbrad” ja segakoor Valgast, õpetatakse ka seltskonnatantsu.

Kuigatsi Külamaja Seltsing

ÕNINE PAIMRE

Sangaste valla Pensionäride Ühenduse aruandevalimiskoosolek

MERLE TOMBAK

Koosolekul jäi kõlama positiivsus juhatuses töö suhtes. Valgamaa Pensionäride ühenduse esimees Paul Udras rõhutas, et Sangaste valla pensionärid on maakonna favoriidid, nii liikmete arvu poolest (Pensionäride Ühenduse "Härmalõng" liikmeid on 97) kui ka ettevõtmiste poolest.

Ühehäälselt valiti kolmeks aastaks juhatus, vahetus ainult üks liige ja esinaiseks sai taas-kord tubli ja ettevõtlik Lea Korbun.

MERLE TOMBAK

Sotsiaalinspektor Pille Sikk (paremal) õnnitleb endist ja uut esinaist Lea Korbunit. Taamal protokollija Tiiu Ivask.

Kolm Johannest Otepääl

Rakvere Teater toob 8. novembril algusega kell 19 Otepää vaatajate ette tuisuga algava luuleetenduse. "Johannese passioon" on karm meestevaheline võitlus, kus relvadeks pliitsid, suled ja värsiread. Etendus kätkeb kolme Eesti luuletaja – Juhan Liivi, Juhan Smuuli ja Juhan Viidingu elu ning loomingu.

"Johannese passioon" on omalaadne kohtumine, kus aegruum maha märgitud ja midagi muuta pole enam võimalik. Vaatajate ette tuuakse kolme luuletaja rõõmud, õnnehetked, hirmud ja traagika. Kõik nende nutud ja naerud.

Traditsioonilisest luulelugemisest on asi siiski kaugel. Suhted tuleb ära klaarida ja mitte ainult omavahel.

Lavastaja Üllar Saaremäe, kunstnik Kristi Leppik. Osades Toomas Suuman, Urmas Lennuk ja Erik Ruus.

Sangaste valla inimesed hoolivad endist

Julgen seda väita, sest paljud leiavad aega tegeleda iseendaga - hoolitsevad oma füüsilise ja vaimse tervise eest.

On alanud uus hooaeg uute võimalustega erinevatele sihtgruppidele. Endiselt tegutsevad rahva- ja kantritantsijad, samuti jätkub idamaine kõhutantsuõpe ja temperamentne latiinoaerobika. Eakad tegelevad seltskonnatantsu ja ravi-võimlemisega.

Uued väljakutsed on noortele. Tüdrukud õpivad aktiivselt ja mõnuga Katrin Põdra käe all hip hoppi, jazzi, tema hakkab 27. oktoobrist juhendama ka täiskasvanute liikumistundi. Selles tunnis ei ole oluline pulssi kõrgeks ajada, vaid tegeleda tantsulise liikumisega mõõdukas tempos, õppida õiget hingamist, omandada kehakooli tarkusi jne. Kindlasti on see põnev ja mitmekesine võimalus.

Kõik huvilised on oodatud laupäeval, 28. oktoobril kell 13 Sangaste rulaparki, kus alustame rulaõppega. Kohaliku Omaalgatuse Programmi toetuse abil soetatud kaks rulakomplekti kohapealseks kasutamiseks, juhendavad meie kohalikud poisid Ahto Palmre ja Daniel Torch.

Toimus ka esimene segarahvatantsurühma tund. Juhendaja Tiina Kuke käe all harjutab hetkel neli paari – ootame tantsijaid oma ridadesse juurde. Rahvatantsijad harjutavad teisipäeviti kell 19 Sangaste seltsimajas.

Lisaks liikumisele pakume võimalust ka laulda, huvilised on oodatud kolmapäeviti kell 17.30. Juhendama hakkab Erma Kallasse Urvaste vald.

Kui meil on aega töö kõrvalt tegeleda meeldivate ja kasulike hobidega, on elu elamisväärssem ning füüsilise ja vaimne tervis korras.

MERLE TOMBAK

KULTUURIKALENDER

NOVEMBER

Otepää

8. nov. kell 19.00 Kultuurikeskuses Rakvere Teatri etendus "Johannese passioon". Piletid eelmüügis Kultuurikeskuses ja Turismiinfokeskuses, hind 75.-/60.-

18. nov. kell 18.00 Kultuurikeskuses Hingemuusikakontsert. (Pille Lill - sopran, Ivari Ilja - klaver). Pilet 25.-/10.-, koolieelikud tasuta.

Hingemuusikakontserdid alates novembrist KULTUURIKESKUSES

LUGEJA KIRJUTAB

Külastuskeskusest saagu bussijaam!

12.10.06 Otepää Teatajas ilmunud artiklis "Külastuskeskus ei ole bussijaam" on lihtsale, jala-kõndivale ja bussiga sõitvale otepäälasele jurii-dilitsel korrektsel viisil selgitatud, et valminud külastuskeskuse hoone ei olegi bussijaam.

Avaldatakse lausa imestust, et millest küll on kujunenud vale arusaam, et Otepäale rajati bussijaam.

Vastus küsimusele on lihtne – **ehitatud hoone näeb lihtsalt bussijaama moodsa välja** ja asju õigete nimedega nimetama harjunud inimesel on vormi ja sisu vahel seosed kerged tekkima ja puhkenud poleemika põhjal otsustades ka visad kaduma.

Otepääl mingil ajahetkel viibivad inimesed jagunevad külalisteks ja elanikeks. Suurürituste vahelisel ajal on ilmselt elanikke rohkem kui külalisi ja ka suurürituste ajal on oma isikliku autoga saabunud külalisi hinnanguliselt rohkem kui bussiga tulnud. Elanikud on ka need, kes elavad väljaspool kunagise Otepää linna haldusterritooriumi, mujal vallas ja tinglikult isegi need inimesed, kes elavad Otepää ajaloolisel tagamaal – alal, mille keskuseks ja pealinaks on Otepää.

Kõigil elanikel ei ole veel isikliku autot, päris kõigil ei saa ka kunagi olema ja ega soovigi seda. Kohalikku pealinna on ju ka kilomeetrite kauguselt tarvis asju ajama tulla. Näiteks käia postkontoris raskevõitu kataloogipaki järel (vanast busside peatuskohast 70 m, uuest 290 m), põigata kaubanduskeskuse, et mitme päeva toidumoon – kaalult ilmselt ikka rohkem kui paari leivapätsi ekvivalent – soetada (vanast busside peatuskohast 100 m, uuest 330 m) ja lausa vallavalitsusegi asja teha (vanast bussipeatusest 90 m, uuest 221 m).

Kahtlemata on raskeid postipakke ja muidki kaupu muidugi võimalik mõõduka tasu eest lausa kodusse toimetada, aga üks väesem inimene katsub ikka lihtlause kitsidusest odavamalt läbi ajada. Külastuskeskuse lähikonnas peatuvalt bussilt (50-60 m kaugusel hoonest) maha astudes on mõistagi selge rõõm kõndida puutekompuutri juurde ja vadata tagasi tulnud teele – illumineeritud kaardil kodukihelkond lausa kiiskab. Suveniiriigi saab soetada ja R-kioskist kohvilõnksu ja vorstikese värsket kõmulehe kõrvale.

Eeltoodud distantsimuutusi uue ja vana busside peatuskoha vahel võrreldes esitab lihtne inimene enesele küsimuse, kas midagi on läinud paremaks või kergemaks? Olulised objektid on uuest bussipeatusest umbes kolm korda kaugemal kui vanast, aga selle eest on puutekompuuter ja kohviautomaat? Kas tädi Maailil on sellest abi? Eks ta ise teab ja nagu alati, on nii rõõmustajaid kui ka kurvastajaid.

Halvema sügis- või talveilmaga külastuskeskuse ootetoas tavalise liinibussi ootamise ettekäändel viibides aga võib mitte just päris kahe sammu vaid lausa poolesaja meetri kaugusel saabuv või väljuv buss halvemat juhul märkamagi jääda kuna *albertspeerlikult* monumentaalse hoone panoraaumaknad avanevad esi- ja tagakülje poole, busside peatuskoha pool on aga hall betoonmüür.

Jalgadele, mis tantsuringi viimati kaugel enam kui pool sajandit tagasi nägid, ei ole 50 m sprint kaenlasoleva moonakoti ja soonilisse pihku pigistatud, emakeselt Maalt tuge otsiva kepi toel kardetavasti meelakkumine, soojas toas istuvad turismiametnikud võiksid seda uskuda. Irvhambalikult võib tõdeda, et siin on pinnast, millest võiks võrsuda uus traditsioon sportlikul Otepääl – vanuriite sprint. Võistlusklassid võiksid olla jagatud kaasaskantava pambu raskuse ja kõndimisel kasutatava abivahendi järgi ja mõistagi osalejate vanuseklasside kaupa.

Otepää valla ja Otepää linna tagamaa elanikud ei ole Otepää linnas külalised, nende kor-duvküllastused tulenevad märksa proosalisematest ja argisematest asjadest kui suveniiripood või puutekompuuter. Nuuastakul viibimise aeg pikeneb aga tõepoolest – vahemaa oluliste objektideni on lihtsalt kordades suuremad. Positiivse asjaoluna saab esile tuua kahtlemata seda, et kalmistule ja kirikusse on uuest külas-

tuskeskuse naabruses olevast bussipeatusest tõesti vähem maad ja *nightclub* asub lausa üle tänava.

Artiklis on bussijaama peamiseks tunnuseks peetud seda, et sääli peaks pileteid müüdama. Samas artiklis on ka väidetud, et uus külastuskeskus pakub palju rohkem tugiteenuseid kui tühjalas pileteid müüv bussijaam. Seega siis palju võimsam teeninduskeskus kui bussijaam, aga siiski mitte bussijaam?

Meenus kunagi ühelt endiselt tubliilt kolhoosiesimehelt kuulnud pajatus sellest, kuidas majandis nõukaajal tsiviilkaitse õppekeskuse sildi all sauna ehitati. Esimese jaoks oli fonde võimalik saada, teise jaoks mitte ja nii pühen-danudki eesmärk abinõu. Avamisüritusele saabunud polkovnikud jäanud rikkalikult kaetud laua ja hüva leiliga rahule.

Tartu vaksalis ei müüdüd ka enne viimatist tulekahju juba aastaid pileteid, kuid kellelegi ei ole tulnud pähe väita, et Tartus pole vaksalis ega saa ka kunagi olema. Sama lugu on Elva raudteejaamaga. Praegusel IT-vaimustuse ajastul võiks aga uues "külastusbussijaamas" olla interneti kaudu ostetud piletite väljatrükimise võimalus, siis saaks ka piletimüügi mure murtud.

Pileteid müüvat bussijaama ehk ei ole Otepääl tõesti kunagi olnud, aga praeguse Oti Pubi kohal siiski asus väljaku keskel paikneva varikatusega perrooni vahetus naabruses hoone, milles sai kehva ilmaga bussid oodata ja mis peamine – olemas oli silmside bussipeatuse ja ooteruumi vahel. See, mis aga uues külastuskeskuses praegu puudub.

Uue hoone arhitekt on sellele küll mõelnud – varikatus on piisavalt kõrge, et buss võiks ninapidi selle alla sõita ja ka tee-ehituslikult on rajatud traditsioonilised bussitaskud, kuid nagu artiklist selgub, on tegemist siiski külalistaskutega.

Hoolimata lahkest kutschest külalistikeskuse ooteruumis aega parajaks teha või lihtsalt jalgu puhata (vähemalt 300 m kaugusel sellest, mille pärast tavalise liinibussiga Otepäele üldse tuldi ja 50 m kaugusel bussipeatusest, kuhu saabuvat bussit *külalistetoast* ei näe) puudub sellele ruumil ja kardetavasti ka kogu hoonel Otepää püsielaniku (= püsikülaline?) jaoks funktsioon.

Ajalehte, kohvi ja vorsti saab ka mujalt ja suu-

remas valikus ning laiemas hinnaskaalas. Võlu-kepikeseks, mis selle funktsiooni tekitab, oleks hoone ette ehitatud külalistaskute kasutusele-võtt bussitaskutena ja lihtsalt *hängimis-* ning *tšillimisruum* muutub hoobilt normaalseks bussiooteruumiks ja kogu hoone tavaliseks igavaks bussijaamaks, milles võib ju tõesti ka midagi korraks läbiastuvate turistide rõõmus-tamiseks-peibutamiseks olla. Külalistel tore ja kohalikel ka huvitav.

Peenemates kodudes on külalistetuba ja köök-esik, kus omad inimesed igapäevaselt toimetavad eraldi – ehk oleks see paslik ka Otepääl. Lihtsalt tänaval asuvad postid, mille juures bussid peatuvad, võiksid asuda keskväljaku ääres olevate majade naabruses (kaupmehed rõõmustaksid, iga buss toob kümnekond klienti), hooned pakuksid erinevalt praegusest tuultele igast küljest avatud künkharjal asuvast bussiootlast mingitki varju ja pood-post-valla-valitsus oleksid käeulatuses.

Alati ei ole õige inimestele ette heita uuen-dustega mitteharjumist. Asjaolu, et kodanikud on mõnes linnas neile kaelasadetud jõledusega vaikimisi lõpuks leppinud ei tähenda seda, et nad selle oma südames on heaks kiitnud ega mäleta seda, mis varem paremini oli.

Kui aga juba rõhuda ajaproovi läbitegemisele ja kodanike omaksvõttule, siis ei ole vallavalitsusel tarvis uue bussiootla varjualust kaugelt otsida – armas roheliseksoõbatud *helesinine* (pool)vagun hiljutisest ajutisest bussipeatusest tuleks lihtsalt uuele elule kutsuda ja Otepää saaks lõpuks bussijaama, mida ta kodanike hulgas puhkenud arutelu põhjal otsustades tegelikult vajab.

MARGUS HENDRIKSON

Olematust bussijaamast

Lp. proua Esta Tamm, lugenud Teie artiklit Otepää Teatajas 12. ok-toobril, pean ma siiski õigeaks Teile Otepää bus-sijaamast ajalooalasi teadmisi parandada.

Vastupidiselt Teie väitele, nagu poleks Ote-pääl olnud bussiootehoonet, on siin siiski olnud nn. bussipaviljon praeguse Oti publi asemel. Bussiootajate jaoks oli koetav suur ooteruum, kus oli ahi, tagapool olid ruumid dispetšeri jaoks, kes andis välja sõidulehed ja ruum bussijuhtidele, kuhu nad said jätta busside marsruudid. Seda tegi ka viimase busi juht, kes saabus kell 23.30. Olid tualettruumid hoone tagaküljes.

Hiljem üüris hoone kauplus Anni butiik ja siis pakuti reisijatele isegi teed ja saiakesi. 1995. aastal soovis üks kohalik ettevõtja laiendada ja remondida seda hoonet. Alumisele korrusele oli kavandatud bussiootajate ja bussijuhtidele ruumid, teisele korrusele kohvik ja näituseruum. 24. jaanuaril 1995. a. lükati see plaan aga Ote-pää linnavalitsuse poolt tagasi.

Mõned aastad hiljem oli hoone läinud erak-tesse ja lükati maatas. Inimestele jäid lubadu-sed, varikatus ja sõbralikud müüjad Imbi poest ning tööstuskaupade poest ja teenindusmaja koridor, kus sai külma eest varju.

Järgnes plekkpaviljoni aeg, aga isegi see oli parem praegusest tänavale viskamisest, sest uus hoone on (tsiteerin Teie artiklit) ainult "piir-konda külastavatele turistidele".

Ja nii see tundubki olevat, sest saabuvad bus-se läbi seinu ei näe, ja kui veel buss peaks hiline-ma, sõidab see ilma pikemata läbi, kui inimesi väljas ei ole. Seega, kui sa oled otepäälane, ilma isikliku autoga ja sa ei ole välismaalane, vaid va-nur, õpilane või muidu bussikasutaja, seisa vihma, tuule ja külma käes ja ära virise, sest meie kummardame maani ainult Otepää külaliste ees.

Olen ise igapäevane isikliku auto kasutaja töö-leminekul, samas olen oma töö tõttu olnud pide-valt seotud välismaalastega, kuid sellegipoolest pole mulle kohalike probleemid jäänud võõraks ega teisejärguliseks.

Ilma oma inimesteta pole ka Otepääd.

Teie EK, otepäälane
(Toimetusele on autor teada)

LUGEJA KIRJUTAB

TOIMETUSELT

Veelkord külastuskeskusest

Juba ammu enne külastuskeskuse valmimist küsiti Otepää Teatajalt, miks ometi ükskord bussijaam valmis ei saa.

Küsil oli ilmselt meeles eelmistel aastatel Otepää Teatajas ilmunud vallavanema kirjutise-d, kus juttu esindusliku keskväljaku, külas-tuskeskuse, uue bussijaama, turuplatsi ja neid ühendava promenaadi planeerimisest ja ehitamisest.

Eelmises lehes ilmunud selgitav artikkel tõi taas kirju ja küsimusi. Peamine probleem on selles, et külastuskeskuse hoones busi ooda-tes ei ole näha bussipeatust. Otepäälased loot-sid saada ooteruumi, et ei peaks külma ja mär-jaga lageda taeva all busi ootama. Siin ei aita jutt, et külastuskeskus ei olegi bussijaam.

Otepäälasele võib muidugi pikapeale selgeks teha, et meil ei olegi bussijaama, aga karta on, et läbisõitja ning turisti mällu jääb see koht ik-kagi Otepää bussijaamana. Pealegi saabuvad paljud turistid Otepääd **külastama** bussiga.

Samas on külastuskeskuse esine plats prae-gu ju hoopiski parkimiskoht. Mitte keegi ei kee-la seal kellelgi parkida, mida kujukalt näitavad sageli keset platsi seisvad metsaveoautod.

Kiri Aili Miksile

Tere!

Lugesin just Teatajast Teie ilusaid mälestusi 1991 sügissündmusest Otepääl. Palju tänu!

LINNART MÄLL

Tere, vallarahvas!

Lutikas tervitab! Mitte see parasiit, aga apa-raat, mis kõike kuuleb ja näeb ... Juba vana ja moest, kulunud ja remonditud, aga ikka jälle hakkamas!

Lutikas võttis osa miiklipäeva paiku Edgari trahteris peetud Otepää Puuetega Inimeste Ühingu koosolekust. Maitsev salat „oinasarve-dega“, kohv ja jäätisega ahjukoos purukook löi tähtpäeva meeleolu koos eakohalise vaipse taustamuusikaga.

Paarikümne ringis saatusekaaslaste kuulsid ühingu eestöölise Heino Saare sõnavõtu teh-tust, päevaprobleemidest, peeti plaane tulevi-kuks. Vene aja illegaalid said vabariigi sünniga luua legaalse ühingu 16 aastat tagasi. Ainuke-sena vabariigis on nii kaua ühingu eesotsas olnud Heino Saar.

Kunagi üle 200liikmeline ühing on manalasse varisenute tõttu ja tervislikel põhjustel sõelale jättnud praeguseks 50-60 liiget. Otepää vallas on aga üle 1000 puudega inimese, kellest 340 vajavad lausa hooldajad.

Igal kolmapäeval on avatud Raekoja esimesel korrusel ühingu liikmete remonditud ruumis kella 9-13ni uksek. Heino Saar ootab inimesi vestlema, nõu küsima, liikmeke astuma, sest ühtsuses peitub jõud.

Liikumise on elu ja vaimutugevuses on te-**L**gutsemise alus. Hulk spordiinventari ootab võimalust, et saada endisesse haiglasse ühin-gule suuremad ruumid tegutsemiseks. Ehk vald leiaks eelarve koostamisel summad sel-leks otstarbeks. Vaatamata sellele, et ruumi on vähe ja sageli tuleb üürida ürituste jaoks pinda, tegutsemislusti jätkub.

Suvel peeti koos Lõuna-Eesti ühingutega tu-juküllane jaanituli Vana-Otepääl. Külaliste esi-nemislust, ühe-mehe orkestri laulumees hoidis tunde tuju kõrgel.

Tulemas on ülemaailmne puuetega inimeste päev, jõulud. Kirjutatakse projekt reisiks pae-sele lausmaale Kehtnasse küllasõiduks ning võetakse vastu kehtnalasi neile eksootilises Eestimaa Šveitsis. Tegusaail inimestel on alati midagi käsil – ärge jääge koju norutama. Tore on tunda sõbrakätt ja toetavat õlga. Saatuse-kaaslaste seas on jagatud mure pool muret!

Nüüd on Lutikal juhtmed sassis, aga küll nad jälle korda saavad!

Kuldset sügist soovides LUTIKAS

Palupera koolis peeti õpetajate päeva

Õpetajate päev on koolides alati oodatud. See päev annab kõigile võimaluse kogeda midagi tavapärasest erinevat: õpetajad saavad meenutada kooliõpetajate, 9. klassi õpilased maitsta koolimeistrileiba ning nooremad õpilased tunda uue (võib-olla tulevase?) õpetaja toodud värskeid ideid. Palupera koolis tähistati õpetajate pidupäeva reedel, 6. oktoobril. Traditsiooniliselt vahetasid õpetajad ja 9. klassi õpilased rollid: õpilased muundusid õpetajateks (väga asjalikeks ja esinduslikeks!) ning õpetajad õpilasteks (mitte eriti korralikeks, kuid siiski toredateks!). Vaatame, millised mälestused on sellest asjaosalistel.

"Õpetajatele tunni andmine oli huvitav ja põnev. Sai lauldud, kirjutatud, tantsitud." **(Hanna, 9. klass).** "Saime õpetajatega hakkama, kuigi vahepeal pidime neid korrale kutsuma." **(Triinu R, 9. klass).**

"Tore oli, et tund oli väga vaheldusrikas: sai luuletust kirjutades ajusid registreerida, vanu lõõklaule lauldes roosteläinud häält värskendada ning line-tantsu vihtudes keha vormi ajada." **(Heli, tööõpetuse õpetaja).**

Kui nn õpilased olid juba küllalt tarkust kogunud, kostitati neid kohvi ja kringliga ning saadeti puhkusele "Tunne oma kodumaad". Reisiskontroll sai palju muljeid. "Maailline Võrumaa loodus oma erade sügisvärvidena on võrratul!", ütles kehalise kasvatusõpetaja **Ellen**. "Reisimiseks suurepärane päev," kinnitas eesti keele ja kirjanduse õpetaja **Urve**. "Vaade Suure Munamäe tornist ümbruskonnale, varjude ja värvide mäng puude latvades – imeline!"

"Lõuna-Eesti matk meeldis: nautisin head seltskonda sain täiendust oma kasikujude kogule." **(Valdis, matemaatika ja füüsika õpetaja)**

Samal ajal, kui Võrumaal nauditi üksteise seltskonda, ilusat loodust ning Rõuge külalistemaja rammusat lõunasööki, toimus koolis tõsine töö. Õpetajatena püüdsid hakkama saada üheksandikud ja hoolekogu liikmed. Kuidas see neil õnnestus, otsustagem järgmistest katkenditest.

"Kõige rohkem meeldis mulle 6. klassiga, sest nemad kuulasid kõige paremini ja me saime kõik vajaliku ära teha."

"Kui õpilased midagi ei osanud, siis ma aitasin neid natuke ja nad tegid töö lõpuni." **(Silver, 9. klass)**

"3. klassiga läks tund normaalselt, aga 6. ja 7. klassi tüdrukutega oli teistsisene: nad ei pannud dressage selga ega tahtnud midagi teha. Aga lõpuks hakkasid nad küll tunnist osa võtma, sest ma kutsusin direktori."

(Margus, 9. klass)
"Tundide andmine oli mõnus vaheldus igapäevasele tööle. Lapsed olid üllatavalt sõnakuulelikud ning üheksandikud tundsid end tõelistel õpetajatena." **(Terje, kooli hoolekogu liige)**

"Sain positiivse kogemuse. Oli huvitav panna end õpetaja rolli ning näha selle häid ja halbu külgi. Loodusõpetuses sain uusi teadmisi." **(Jaan, hoolekogu esimees)**

Nooremate klasside õpilased, kelle nootusarevate pilkude ette uued õpetajad astusid, ei pidanud pettuma. Värsked pedagoogid olid nende jaoks mõndagi huvitavat välja mõelnud. Tehti katseid, joonistati, mängiti, aeti juttu, naljatati – aga ei puudunud ka etteütlused, tunnikontrollid ega isegi kontrolltööd.

Eriti kiitsid lapsed õpetaja Triinu Kitse, kes ei pidanud paljude õpilaste kenade sedelitest teatud tööd eest premeerida. Võib arvata, et kõik õpilased nõustuvad järgmise arvamusena: "Õpetajate päev on üks tore päev. On ikka nii tore, kui keegi teisest klassist sulle tunde annab. Selliseid päevi võiks kooliaastas rohkem olla." **(Liisette-Huaniita, 7. klass).**

Õpetajad tänavad kena päeva korraldamise eest 9. klassi õpilasi ja kooli hoolekogu, kes olid lahkelt nõus ürituses kaasa lööma.

Eesti keele ja kirjanduse õpetaja URVE VIITKAR

Sangaste valla aastaõpetajad on (vasakult) Tiina Liivamägi ja Merlin Kikas Keeni Põhikoolist ning Merike Tiimann Sangaste Lasteaiast.

Traditsiooniliselt said õpetajad tuusiku Pühajärve Puhkeskusesse ja esmakordselt valla tänukirjad, mis olid alles trükisoojad.

Pühajärve koolis osales õpetajate päeval kaks presidenti

Reedel, 6. oktoobril algas koolipäev õpetajatepäeva aktusega. Kuigi Eestile on kombeks üks president korraga, olid Pühajärve kooli aktusele saabunud õpetajaid austama mõlemad Eesti Vabariigi presidendid Arnold Rüütel (Mathias Mändmetsa isikus) ja Toomas Hendrik Ilves (Jüri Kork juuniori isikus)(pildil). Kohal viibis ka vallavanem Aivar Pärli (Karl-August Raave isikus). Pärast hüme pidasid kõik kohalesaabunud tähtsad tegelased sütitavad ja hingeminevad pidupäevakõned. Toome mõned väljavõtteid tekstidest teieni.

Arnold Rüütel lubas algavale õpetajate päevale vastu minna heade mõtete ja lootustega. Ta soovis, et päev tuleks rikas uute teadmiste, suurepärase saavutuste, huvitavate kohtumiste ja sõbraliku suhtlemise poolest.

Toomas Hendrik Ilves rõhutas, et iga pedagoog, kui ta ei taha olla vaid laste-, lamba- ja viljapeade silittaja, peaks olema riiklik kompass ning mõttekoda, kes pakub välja lahendusi. Kõlama jäi mõte: mida Jonny-boy ei õpi, seda John ei tea. Vallavanem Aivar Pärli lõpetas oma kõne Jaan Kaplinski mõttega: "Saagem selleks, kes me päriselt oleme".

Direktor Anatoli Mihhailov andis sõna ka õpilasmavalitsuse liidri Miia Pallasele (pildil), kes rääkis, kui tublid me kõik oleme ja jagas kõige "innukamatele pugejatele" šokolaadi. Aktus lõppes Pühajärve põhikooli 9. klassi segakoori esinemisega, kes kandis ette rahvalaalu "Eesti mees ja tema segu".

Pärast aktust algasid koolitunnid koos nooruslike õpetajatega. Lõpuklassil toimusid sellel päeval loometunnid, et kiigata enda sisse läbi fotokaamera. Õpetajatest õpilasi juhendas kunstioptetaja Mart Vihermäe. Valminud segatehnikas taiekestest pandi välja

da, kohvi ja lummat vaadet.

Kogu päeva võtab hästi kokku Aile Sumbergi luuletus:

Täna jälle algab kool. Uued õpsid igal pool. Direktoriks on Anatoli, Kabinetis nüüh tooli. Üsna vähe on tal muret. Mure hoopis Ahtot pureb. Tal on täita tähtis roll – Õppelajuhataja ei tohi olla loll. Ahto õpse tundi ajal Nii, et terve maja kajab. Andra, Birgit üheskoos Esimeses klassis hoos. Teises klassis-tore see Kolme noormeest kohtame. Risto, Alo, Martin-ÕHNE! Kantseldage poisipõnne! Kolmandasse läksid teele Lauri, Maido rõõmsal meelel. Neljandas klassis Kristo ja Mikk Loodavad, et päev pole pikk. Gerle, Teele väga tublid Loodusained nede huviks.

Eesti keeles hiilgab Mart. Inglis keeles Egne tark. Kuidas lapsed laulma panna? Kristi ja Grete – nad alla ei anna. Pingutavad kõigest väest Nii, et laulujärg kaob käest. Samal ajal ajaloo Aile, Hanna jutuhuos. Käsitöös on tugevad Urmas, Reiko mõlemad. Arvutiklassi juba ammu Ardi, Lauri seadnud sammud. Appi, appi, taevamanna Kuidas mata pähe panna? Kes siin võtab vastustust? Sven ja Karl, need poisid just. Majanduse poolel aga Aigar istub laua taga. Nüüd on tõesti lõpp sel lool. On esmaspäevaks alles kool???

Pühajärve Põhikooli koolilehe "Gloobus" toimetuse

Jahiteemaline õppepäev Keenis

7. oktoobril korraldas Keeni Jahiselts jahiteemalise õppepäeva Keeni kooli õpilastele. Hommikul kell 8.00 kogunesime ja sõitsime Antsu-Kristoberi tallu, kus Keeni jahiseltsi esimees Heiti Teder ja relvaekspert Meelis Kõiv rääkisid jahidusest, ulukitest ja näitasid meile jahirelvi. Nad tutvustasid põnevat ja hindusallast kirjandust ning näitasid ka trofeesid: kitsesarvi, kopra- ja hundipealuud.

Enne, kui siirdusime loodusesse, nägime ka tõeliste jahimeeste

masaju kitsedele mõeldud rapsipõldu vaatama. Kõige põnevam oli soolak. See

on soolakera kõrge posti otsas, vihm peseb soola laiali ja nii saavad loomad soolast puud limpsida. Proovisime meiega – hea oli! Üllatavalt suur oli kopra pesa, mida nägime kohas, kus varem oli olnud järv. Et üks pisike loom nii suurt tööd teeb, on huvitav. Õppepäev lõppes samas talus, kust hommikul alustasime. Põneva ja kasuliku päeva lõpetasime ehtsate metsseavorstide grillimisega ja seltskonnamängudega. Vihmasadu ei ehmatanud kedagi. Ootame huviga järgmist kokkusaamist.

Keeni PK 7. klass ning õpetajad MAIRE RÕIO ja MARGE RÄIG

Õpetajate päev Keeni koolis oli tore

Õpetajate päeva tähistamine on traditsioon, mida järgivad meeleldi kõikide lõppklasside õpilased. Tänuõnna õpetajatele, aktus, lilleõis ning soojad sõnad, naeratus - need kuuluvad lahutamatuks sellesse päeva.

Tänavune 9. klass korraldas Keeni koolis aktuse, millel õpetajad võeti kooli nimekirja kui esimese klassi õpilased: asja juurde kuulusid otse loomulikult aabitsad, lilled, laulud, luuletused, tervituskõne selle päeva direktorilt Madis Kirdilt ja vallavalitsuse esindajalt Tõnu Saarmanilt. Värsked pedagoogid olid juba mitu eelnevat päeva ärevalt asja

organiseerinud ning nüüd võisid ohetavate põskedega oma töö vilju maitsta. Aktus kulges pidulikult ning väärilt, rahul olid nii korraldajad kui õpetajad. Kõige tähtsam vastsetele õpsidele oli tunniandmine.

Vastustus oli seda suurem, et oma esimesed tunnid tuli läbi viia pärisõpetaja valvsa pilgu all. Kuigi tunnid olid lühendatud, jätkus rõõmu küllaga.

Kuidas õpetajahakatised ise end uues rollis tundsid?

"Õpetajate päev oli tore, kuid väsitav. Ma arvasin, et see töö on kergem, kuid tuli välja, et on raskem. Kui esimesed kümme minutit oli möödunud, soovisin, et tund saaks juba läbi." **Kätlin**

"Töö on väga stressirohke; õpetajaks hakkaksin ainult siis, kui palk oleks sama suur kui ehitajatel." **Rauno**

"Nüüd ma tean, kuidas õpetajad end tunnevad, kui õpilased sõna ei kuula." **Martin**
"Mina küll õpetajaks ei hakka, see vajab ülirinimlikkust." **Madis.** "Õpetada seda, mida ise ei oska, oli päris keeruline." **Eva**

"Oli ilus aktus. Algklasside õpilased kommenteerisid meie õpetamist nii: "Teie pole päris õpetajad ja teid võib puldiga juhtida." **Merilin**

"Aktus oli õpetajatele nautimiseks ning nad ei pidanud ennast pingutama ja keel vestil jooksma." **Kati**

"Nooremate klasside õpilaste jaoks olid meie antud tunnid kindlasti hästi vahvad, aga mina olin peale nelja tundi küll täitsa väsinud. Seda ma küll öelda ei saa, et ma kunagi õpetajaks ei hakka." **Jane**

Sügis lasteaias Võrukael

Aastaring on meid jälle õppeaasta algusesse toonud. Väikesed võrukaelad on matkanud, pidanud sportlipäeva, võtnud vastu Pähkli-kese lasteaias lapsi ja ise käinud neil külas vaatamas miiklipäeva näitust.

Põnevust pakkus Otepää vallavalitsuse külastamine, kus II ja III rühma lapsed andsid vallavanem Aivar Pärlile ja sotsiaalnoõnik Aare Mattile üle kutse tulla õpetajatepäeva puhul rühmadesse lastega mängima. Kutse võeti vastu ja reede hommikul saabus vallavalitsuse meeskond, küll pisikesed hiline misega, sest ametiasjad vajasid ajamist, lasteaeda ametisse.

Kahju ainult, et see ajalooline hetk jäi fotole jäädvustamata. Õpetajad olid oma sportliku õpetajatepäeva tähistamisega nii ametis, et valla meeskond ise saabus saali raporteerima ülesande täitmisest. Vallavanem tegi ettepaneku, et kuna nemad on lasteaias ametit harjutanud, võisid lasteaednikud tulla vallavalitsust juhtima.

Vallatöötajate päeva pole veel tähistatud, aga seda asjaolu saab muuta. Lasteaednike taha see küll pidama ei jää, see on kindel. Meil oli väga hea kogeda vallajuhtide lapsesõbralikkust ja õpetajasõbralikkust suhtumist.

Samuti täname abivalmis lapsevanemaid Helen Suurtu, Maire Bredli, Külliki Pikka, Annel Urmi, Katrin Aitlat ja Reelika Varjunit, kes aitasid meid õpetajate päeval.

Lasteaed Võrukael juhataja MARJU ILISTOM

Meenutatakse ja imetletakse Kalju Ruuveni inimlikkust

Üleskutsel kirjutada mälestusi Otepää rahvateatri loojast ja kauasest peanäitejuhust Kalju Ruuvenist (vt. ka OT nr. 6, 20. apr., k.a.) tuli üllatuslik vastukaja Suure-Jaanist Viljandimaalt. Kirjutas Mare Nurk (Purga), kes 1964. aasta veebruaris lavastas Otepääl L.Maljugini "Tüdrukud-poisid".

"Olin ilmselt esimene Viljandi Kultuurikooli näitejuhtimise diplomand, kel õnnestus oma oskusi proovile panna Otepää rahvateatri maestro Kalju Ruuveni valvsa pilgu all. Tema oli juhendaja-hindaja," alustab Mare oma meenutust. Järgneb rida näiteid Kalju inimlikust soojusest.

"Kohe esimesel kohtumisel tundsin, et mul, noorel inimesel, pole vaja tema ees hirmu tunda. Mulle tuli vastu suur mees, kelle nägu säras laialt ja sõbralikult. Ta tuli ise minuga kaasa elupaika, mis pidi 3 kuud olema minu kodu, vaatas, et mul kõik vajalik oleks olemas. Sain temalt hea nipi, kuidas mu soemüüripliit (ahju ei olnud) kauem soe püsiks. Ta soovitas panna tellised praeahju ja laduda ka pliidi peale. See toimis. Aitäh talle!

Ta oli väga hooliv mitte ainult minu suhtes, ta armastas inimesi. Teda ümbritses nagu headuse aura, mis tõmbas enda poole. Selle kolme kuu jooksul ei näinud ma teda kordagi kedagi "karistamas" oma halva tuju, tervisehäda või muude murede pärast – oleme ju kõik inimesed.

Kahjuks tema lavastajatoed nägin ainult oma lavatüki proovides. Ta oskas liikuma panna kogu ansambli, näitas kasvõi ise ette.

Papa Ruuvenit teadsid, tundsid ja austasid kõik otepäälased. Tal pidi olema suur süda ja puhask hing, kuhu mahtus nii palju headtark.

Ma ei unusta Otepääd ja Kalju Ruuvenit kunagi."

Nostalgiat on igas meenutuses, ent igaühelt võib kuulda imetlust, kui palju ja paljudele kiirgas Kalju Ruuvenist headust ja hingesoojust. Kas ehk pole just see, millest praegu puudust tunneme?

7. novembril 1957 sai Otepää näitering Korneitsuki "Eskaadri huku" lavastusega rahvateatri nime. Järgmise aasta sügisel on seega Otepää teatri 50. sünnipäev. Eesti teatri aastal peaksime uhkelt lisama, et 2007. aastal mõõdub Jakobsoni "Arthur ja Anna" lavastamisest ehk teatritegevuse algusest Otepääl 125 aastat. Otepää saaks taas kultuurilinnaks tõusta.

Mälestuste kogumine jätkub.

AILI MIKS

Veikko Täär: "Boheemlus ja ettevõtlikkus on mulle geenidega antud."

AILI MIKS

Enamik teatri- ja kultuurilembesid inimesi kogu Eestis tunneb Veikko Täari mitmekülgse näitejana nii tele- kui ka teatrilavastustest. Mõnigi tähelepanelikum on märganud ja märkinud tema filmirole.

Vähemalt üks, allakirjutatud usaldusväärseim allikas väidab, et nägi Veikko Täari tänavu varakevadel suusavõistluste karikaetapiks rajatud kiiretest rajalõikudest koos Kristinaga alla tuiskamas. Täieliku tõe huvides olgu lisatud, et ega kuulus talvepealinna kiidetud suusarajal peale kolme eel-nimetatu neil radadel näha polnudki. See oli 15. aprillil, mil keegi kaugemal elavaist suusahuvilistest ei uskunud, et kuskil veel lumeraasu võiks leiduda. Otepääl oli rada ja leidus lund. Ja rajal nähti kahte tuntud inimest.

"Olen Otepää valla elanik ja maksumaksja juba 2000. aastast," nendib Veikko Täär oma-moodi rõhuasetusega hääles. Üllatuslik on ehk järgmine teadaandmine: "Tööd annan oma firmas kolmele otepäälasele." Oma firma ehk pesumaja avas Veikko Täär Otepääl tänavu mais.

"Ega ma nii väga boheemlane ka ei ole, kui väliselt võiks tunduda," hakkab ta teisel pool lauda istuvat küsitlejat oma mõttelainele seadma. "Ah, et näitleja ja pesumaja omanik, et kuidas need kokku käivad?" arutleb ta kuuldavalt. "Mida seal nii väga imestada? Iga inimese elus on palju juhuseid, mis edasist aitavad otsustada. Nii oli ka pesumaja loomisega Otepääl. Terve aasta uurisin turgu, leidsin vaba nishi, uurisin vastavat erialakirjandust, tegin läbi mõned koolitused.

Maikuu 2006 alustasin ettevõtjana, pesumaja Otepääl avas ukseid."

Teave pesumajast kunagise Otepää sauna ruumides on poole aasta jooksul juba laiemas avalikkuses teatavaks saanud. Ja imestada pole siin midagi, kui kõrgharidusega näitleja oskab sulle lihtsalt ent erilise sisendusega selgitada, et olgu mistahes tegevus – kõiges võib leida sarnasust ja taotluslikku. Ehk tegutseda selle nimel, et meie elus oleks rohkem ilu, puhtust, kultuuri.

Olen selle mõtteoloogikaga peaaegu leppinud, kui saan kuulda, et Veikko Täär on oma juurtelt otepäälane juba poolteist sajandit. Nähes vastasistuja ilmes ja hääles enam kui tagasihoidlikku imestust, oskab tema jätta ehtnäitlejaslikult rahulikult. "Uus sajand on ju üsna noor, ega siis need juuredki teab mis suures sügavuses ei ole ..." vaigistab ta küsitleja vaimustust.

Vaat siis, kuidas vohama hakkavaid ideid summutatakse! Just-just oli plaan hakata kogu lugu suunama ühte voolusängi: et iga targalt mõtlev inimene jõuab kord oma juurte juurde ... Jne., jne. Vaimusilmas kujutlesin juba sündimas peateemat, selleks sobivat kangelast ja kaunist lõpulauset: nii tuleb üks noor ja mitmekülgne inimene oma kodupaika tagasi.

"Kes oli Mäe tänavas elanud Ilmar Täär? Mäletan teda möödunud sajandi kuuekümnendaist aastast küll rahvapilliorkestris mängijana, küll luuletuste ja kaastööde kirjutajana maakonnalehele," soovin täpsustust. "Ilmar Täär oli minu vanaisa," kõlab vastus. "Esimese Eesti vabariigi ajal oli ta õppinud vorstmeister, hiljem kaupluseomanik, uue korra ajal tegi igasuguseid töid. Ilmselt temalt olengi geenidega saanud nii boheemlase kui ka ettevõtja eeldused."

Kuidas Tartu kõrgkoolis füüsikaõpingutes kaks aastat oma noorusaastates iseennast avastas, kuidas ta kahe kaaslaste pöördlaskutega Euroopa riikides rännates Prantsusmaal viisaprobleemide tõttu kaks nädalat kartsas istus, kuidas ta puhta juhuse tõttu konservatooriumi lavakunstikateedrisse sattus – kõigest sellest saaks mitu pikka lugu.

Fakt on aga see, et 1998. aastast, pärast kõrgkooli lõpetamist valitud vabakutselise näitleja tee oli tema sõnul riskantne, ent talle sobivaim. "Olen rahutu hing," ütleb ta enda kohta. "Elan Otepääl, ent ettevõtjana tähendab mu tööpöld kogu Euroopat."

Sellele üldistustele ei julgekski enam küsida ühte, mis otepäälastest teatritegijail üsna pikalt südame peal: rahvateater saab 2007. aastal 50aastaseks, kes võiks kohalikke aidata uuele elulainele? "Olen jõudumööda aidanud noortekeskuses ja gümnaasiumis tegutsevaid teatrifänne," tunnustab ta asjaosalistele teadaolevat. "Margus Mõlliga oleme kultuurikeskuses arutanud võimalusi ... Toetan kahel käel seda mõtet, et Otepääl tuleks tagasi rahvateatri kuldajastu!"

Kirevaid kilde Otepää uus-ajaloost

Meie jäljed jäävad (16.)

AILI MIKS

Pomm-uudis Otepää Teataja jaoks lõhkes täpselt siis, kui eelmine leht oli juba Tartus trükkimisel.

"10. oktoobri õhtul pidas kaitsepolitsei kahtlustatavana kinni Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva, Valga ja Võru regiooni direktori, Otepää vallavolikogu esimehe Ants Mangluse," kirjutas meile lähim uudisteallikas Valgamaalane.

Järgneva nädala jooksul olid maatehingud looduskaitsealuste kinnistutega kogu Eesti kirjutava ja näitava pressi huviorbiidis. Maameti juhust Kalev Kangurist ja tema ümber koondunud ärieesest-maavahetajaist said kuulda-lugeda kõik asjahuvilised. Ajaleht Äripäev (12. okt.) kuulutas esiküljel: "Vahistatu nr. 4.", selle juures poole lehekülje suurune Ants Mangluse näopilt. Alapealkirjas ühene viide jätkuval: "Maavahetuse skandaal saab uut hoogu."

Skandaalidega koos püüame helgemat tulevikku?

Viimasest kuuteistkümmest aastast ütleb mõnigi rahumeelsust lootnud otepäälane, et muud ta oma väikesest ja armsast kodulinast pole kuulnudki – skandaal järgneb skandaalile. Tavainimene ei juurdle pikalt, ütleb otse ja lihtsalt: "Ära väsitab!", "Häbi on!"

Ühiskondliku korra muutuste ja demokraatia arengu eri etappidest enam kuulnud ja lugenud inimesed lohutavad: oleme alles lapsekingades, areneme, õpime poliitilist kultuuri, saame eurooplasteks.

Kohalikus poliitikas pikemalt vastu pidanud inimesed haaravad infot lausa õhust ja kinnitavad, et alanud on valimiste-eelne mu-

daloopimine ja esimestena on otsustatud maa sisse tampida rahvaliitlased. Nende juht Villu Reiljan astus keskkonnaministri kohalt tagasi, puhkas mõnda aega ja on väitnud (Äripäev, 17. okt.), et tema käest pole uurijad maavahetustehingute asjus midagi küsinud. "Ma ei tea, kes on taskusse ajanud, seda süsteemi ära kasutab ja omale sellega miljoneid kokku kühveldab." (samast lehest).

Maomandus on eestlast huvitanud läbi aegade

Pole mõtet hakata kaevuma pärisorjusest vabanemise aegadesse. Ega ka Vabadussõja järgsesse aega, mil vapramaid Isamaa eest võidelnuid austas riik maatüki kinkimisega.

Uuemast ajast võib meenutada nn. Pühajärve sõda 1996. aastast, (vt. OT nr. 7, 11. mai 2006) mil otepäälased korraldasid rahvakoosoleku Pühajärve kaitseks ja Metsajärve kinnistule majade ehitamise vastu. Protestikirjadest ja koosolekuist ei aidanud, kinnistu omandanud uusrikkad eestlased rajasid oma elamud ranna-alale, kust oli maa seest leitud ammuste ehitiste märke ehk vundamendijäänuseid. Seaduses seisib punkt, mis lubas samasse kohta uusi ehitisi püstitada.

Värskimate skandaalide jälgedes sai teatavaks hoopis põnevam fakt aastate tagant: Neitsijärve kaldale ehitamise soovi olevat nurjanud LINNUD! Nimelt olnud OÜ Angelton Kinnisvara soov jagada ärimaale 1999. aastal 900 000 krooniga ostetud 6 ha suurune Neitsitamme maatükk neljaks ja igale neist rajada üks elamu.

Oli aga tollal teadlik ja julge looduspargi direktor Merle Anton, kes nurjas suurärimeeste plaani ega kinnitanud maatüki detailplaneeringut. Ja seda igati seaduslikult. "Neitsijärve väärtus on ökoloogiline ja hariduslik-teaduslik, mistõttu tema ümbrus tuleb säilitada võimalikult looduslikuna", kirjutas Merle Anton planeeringu kinnitamata jätmist põhjendades Otepää vallavalitsusele kolm aastat tagasi. (loe lisaks Äripäevast, 16. okt. 2006).

Loodushoid läbi sajandi

Otepää maastike ja loodushoiu pärast on hooldatud juba eelmine sajandi algusest. 1929. aastast rakendati Pühajärvel tervishoivakaitse seisukohast lähtudes mõningaid kitsendusi maaomanikele. "Pühajärvele on kontsentreeritud mitut laadi väärtusi, mida lihtsalt peab hoidma. See paik on Eestis esimene komplekssete uurimis-

te ala," kirjutas suure hingega tark loodusemees Jaan Eilart 1974. aastal. Ja loetles ajakirjas Eesti Loodus kõiki neid kuulsaid teadlasi, kes 1918. aastast alates siitmailt oma uurimistöödeks materjali kogunud. Enam kui 30 aastat tagasi pühendas ajakirja toimetis kaks numbrit järjestikku Otepää, Pühajärve ning looduskaitse teemadele. "Hoidke hindamatut, olge oma kodupaiga head peremehed," soovitasid Otepääl kogunenud teadlased, keskkonnaametnikud ja loodusajakirjanikud.

Kümme aastat tagasi jaanuaris andis Otepää tollane linnapea Aivar Nigol interjuu Valgamaalase ajakirjanikule. Linnapea on rahul 1995ndal tehtust enim sellega, et Šveitsi abiprojektina sai

Pühajärve on Otepää pärl.

valmis puhastusseadmete I järk, et samast riigist lubatakse veel 1,4 miljonit franki joogivee kvaliteedi parandamiseks. Kahe töötajaga turismiinfokeskuse tegeleb ka Otepääd tutvustavate trükiste koostamisega ja osaleti Tourest '95 messil. Mõne muugi uuendusliku ja hea ettevõtliku kõrval tuli intervjuusse lisata telefoni- ja telefonikeskusest maavanem Rein Randveriga.

Nigol huvitus, mida teab maavanem Toompeal detsembris tehtud otsustest kahe metskonna ja maastikukaitseala liitmise plaanidest Otepääl? Looduspargi loomise idee oli ju Otepää omavalitsuses kogu piirkonna arengukava aluseks seatud. Telefoniliini mõlemas otsas tunnustati, et tuleb kohtuda ministri Reiljaniga ja temalt küsida.

Liitmised tulid, kohalikel võimuesindajail ega lihtinimestel ei olnud võimalust selles palju kaasa rääkida.

Rein Randver on sündinud 24. juunil 1956. a. Lüllemäel. Abielus, tal on kolm tütart. Randver on lõpetanud Eesti Põllumajanduse Akadeemia zoosenseriina.

Alates 1992. aastast on Rein Randver olnud seotud Valga maavalitsusega, olles algul abimaavanem ja enne Riigikokku pääsemist 2003. a. aastaid maavanem.

Rahvaliitu kuulub aastast 2002, alates 7. detsembrist 2004 on ta Eestimaa Rahvaliidu volikogu esimees. Rein Randver on Eesti Kepikõnni liidu president.

Keskonnaministri ametivande andis ta 11. oktoobril.

Minister ei kardavastutamist

3 KÜSIMUST REIN RANDVERILE

Pärast Villu Reiljani tagasiastumist kõlas väiteid, et Rahvaliidu pink on lühike ja ministrikandidaati raske leida.

Kes Teid ära rääkis ja kui kaua otsustamiseks aega oli ning kuidas on läinud esimene nädal uues ametis?

Rahvaliit on Eesti suurim erakond ja meie ridades on nii endisi, praegusi kui tulevase ministreid, pingi lühidusest rääkimine oli konkurentide soov ja lõbu. Mind ei olnud vaja ära rääkida, iga riigikogusse kandideeriv poliitik peab arvestama sellega, et varem või hiljem tuleb võib-olla ka ministritööd teha.

Esimene nädal ongi läinud teiselt. Keskonnaministeriametis on väga hea meeskond ning

igapäevane tegevus läheb edasi. Ministrivahetus on sündmus paari poliitiku ja uudismeedia jaoks, igapäevast riigivalitsemist ei tohi see mõjutada. Olen alustanud Keskonnaministeriameti ja selle valitsusala asutuste tegevustega tutvumist, püüan end võimalikult kiiresti nende paljude erinevate valdkondadega kurssi viia. Juba esimestel tööpäevadel ministrina tutvustasin end ministeriametirahvale ja rääkisin oma tulevikuootustest. Arvan, et suuresti kattusid need töötajate omadega ning ministeriameti töö läheb tempokalt edasi.

Jõudumööda olen alustanud Keskonnaministeriameti valitsemisala asutuste külastamist, et kiiremini süveneda nende töösse ja probleemidesse. 17. oktoobril oli maareformi aastapäev, sel puhul kohtusin Maa-ameti töötajatega ja mõistagi

arutasime nendega päevakorral olevaid muresid.

Osalesin ka kahel Vabariigi Valitsuse istungil ja Riigikogus esinenud ettekandega Looduskaitse arengukavast aastani 2035.

Otepää volikogu esimehe ja riikliku looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regiooni direktori Ants Mangluse suhtes algati kriminaalmenetlus. Teda kahtlustatakse korduvas suures ulatuses altkäemaksu võtmises. Sellega on kahjustatud ühtaegu nii looduskaitse, kohaliku omavalitsuse kui ka Valga maakonna maine.

Rahvaliit heitis Ants Mangluse erakonnast välja. Miks tehti selline otsus enne kohtuotsust? Võib ju juhtuda, et mees osutub süütuks. Kas Rahvaliidul on andmeid, et Manglus on süüdi?

Nagu te ka ise küsimuses kirjutate, on Ants Mangluse suhtes algatatud kriminaalmenetlus ja tema pooleks aastaks vahistamine kahjustanud looduskaitse, kohaliku omavalitsuse ja Valga maakonna mainet. Sellest nimekirjast on aga välja ununenud Rahvaliidu maine kahjustamine ning Manglus heideti erakonnast välja just erakonna maine kahjustamise pärast.

Eestis kehtib süütuks presumpatsioon ja kedagi ei saa süüdi olevalks tunnistada enne, kui on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus. Selle otsuse langetab kohus, mitte poliitikud, ajakirjanikud või keegi kolmas-neljas.

Rahva seas levib looduskaitsealuste maa-tükkide vahetamisega seotud uurimiste kohta väga erinevaid arvamusi: kes näeb selles Riigikogu valimiste eelset mudamaadlust, kes ütleb, et kahtlased maatehingud olid ju ammu teada. Kolmandad arvavad, et kahtlused hajuvad varsti ja mehed tulevad oma ametipostidele tagasi.

Kuidas Teie ministrina saate hoida nii keerulises olukorras Rahvaliidu mainet ja oma head nime?

Poliitikas on keerulised olukorrad tavalised, kord on need ühe, siis jälle teise ministeriameti haldusalas. Vanarahval on ütlemine, et kui hunti kardad, siis ära metsa mine, poliitikaga on sama lugu. Kui vastutust ja otsustamist kardad, siis ei tasu loomulikult ministriks hakata.

Praegu on ajakirjanduse andmetel tegemist maaga tegelevate juristide afääriga, kinni on peetud üks respublikaan ja üks rahvaliitlane, lisaks kahtlustatakse korruptsioonis reformierakondlast.

Ma saan Eesti poliitika ja poliitikute mainele kaasa aidata sellega, et toetan ja soodustan igati toimunu kiiret, õiglast ja erapooletut uurimist.

Küsis AILI MIKS

Käisime külas 101aastasel Amanda Kõivul

Otepää vanim elanik Amanda Kõiv võtab külalisi ja õnnitlejaid vastu veel oma suurele sünnipäevale järgnevalgi päeval. Tuleb magamistoast, astub tasakesi üle koridori, ei taha oma lähemate sugulaste Veljo ega Tekla toetavat kätt, suundub külalistetuppa valmis seatud piduliku laua taha ja jälgib, kuidas jutujärjele asutav mees, suur lillekimp käes, tema kõrval nooruke blondiin ja üks vanem naisterahvas fotoaparaadiga ennast õnnitlemiseks järjekorda võtavad. "Kes te siis ka olete?" ei maldta oodata.

Vallavanem ütleb nime: "Aivar Pärl." Ja lisab siis veidi kõvemal häälel: "Vallavanem." Sünnipäevalapsel on väike naerukurd suunurgas, kui annab tavalisel toonil vastuseks: "Ma kuulen küll!"

Nii saavad kaks järgmist õnnitlejat: vallavalitsuse sekretär Kersti Tamm ja ajakirjanikuametis Aili Miks oma õnnitlus- ja uudishimutsemise jutte ajada täiesti tavalisel hääletugevusel.

Ja varsti on tuba jutuvadinat täis! Küsitakse ja vastatakse. Kust pärit,

Sünnipäevalaps lilledega

mis ametit pidanud, kas haige ka olnud, kus ja kui palju koolis käinud, millised huvid pärast tööd on aega täitnud jne, jne.

Vastused on täpsed, vahel veidi imestavad. Pärit ikka siitsamast, Otepäält. "Olen esimene otepäälane," lisab uhkelt. "Noorpõlves oli pikk karjasepõli, kus siis aega oli koolis käia! Kahel talvel sai Puki koolis ikka

oldud. Lugada oskan või? Kuidas muidu! Otepää Teatajat ootan, siis loen. Ja mis haigustest siin jutt? Pole ma oma elu jooksul arsti näind. Olin õmbleja. Mis huvid? Kõik need tööd ja tegemised, mis majas ja aias. Siis kui noorem sai oldud ..."

Sugulane Veljo koos kaasaga aitas mõndagi fakti täpsustada. Veljo ütleb mesilaste pidamise tarkused

saanud kõik lellenaiselt Amandalt. Abielusid on Amandal olnud kaks, esimene mees suri 40aastaselt. "Eks neid kavalere ikka oli kah!" ei jäta ta lisamata.

Lasteõnne pole tal olnud. "Seda ei ole jah," kinnitab Amanda Veljo räägitud juttu. Selle eest on tal Veljo lastest ja lastelastest rõõmu.

Ja oodata järgmisel päeval külla veel ühte ning ainukest elus olevat sõbrannat samast, Koolitare tänavast.

AILI MIKS

AIANDUSNURK

Taimed talveks valmis

Varjutamine – See on oluline kevadise päikese korral. Soovitan aga varjutada juba hilissügisel. Selleks on vaja varjutuskangast või kui on võimalik saada võrkotte (ei pea terved olema).

Kilde ajaloost

15 aastat tagasi (1991) tuli Otepäele ja Lõuna-Eestisse 3liikmeline maastikuspetsialistide grupp Inglismaalt. Neist Bathi ülikooli õppejõule Peter Thodayle oli see juba teine reis Eestisse ja Otepäele. AN-2 tegi koos külalistega lennureisi Otepää, Elva ja Tartu kohal, külalised käisid Tartu puukoolis, Otepääl ja maapiirkonnas ning imestasid, kui palju meil on säilinud metsa ja rohelist.

Kultuurimajas näitasid nad mitmelt maalt üles võetud värvilaide maastikukujunduse eri võimalustest. "Teil on imeilus ja omapärane loodus," kiitis Peter Thoday. "Aastaga on teie linnas palju muutunud." Teda ja teisigi delegatsiooni liikmeid pani imestama, miks Otepääl ei ole oma maastikuarhitekti ja oma puukooli?

15 aastat tagasi (1991) tellis Otepää linnavalitsus EKE ARIKOLT uuringu, millisena soovivad piirkonna elanikud näha oma ja kodupaiga tulevikku. Novembrikuu jooksul küsitleti 499 elanikku Otepää linnast, Otepää, Palu-pera ja Valgjärve külanõukogust.

Kokkuvõtet küsitluse tulemustest lubas linnapea Jaanus Raidal novembri lõpul rahva-koosolekul kultuurimajas.

15 aastat tagasi (1991) tulid Hellenurme vanasse mõisahoonesse kolmandat puhku kuulsat loodusteadlast ja maadeuurijat Aleksander Theodor von Middendorffi 3. põlve esindajad, üks abielupaar Soomest, teine Rootsist.

Seekordne reis kulmineerus mälestuskivide avamisega Middendorffide suguvõsa kalmistul. Selle sugupuu 13 nime oli kividele lasknud raiuda kohalik majandijuht Vambola Sipelgas, avamistseremoonial õnnistas kive Otepää kirikuõpetaja Jüri Stepanov, kelle lapsepõlv möödus Hellenurme mõisahoonesse rajatud lastekodus.

10 aastat tagasi (1996) avati Otepää raekoja kunstnik Johannes Uiga tööde püsinäitus. Raekoja saali seinu said kaunistama 24 Otepää-teemalist maastikumaali. Kohal oli kunstnik ise, kunstitegelasi Tartust, linnapea Aivar Nigol, volikogu esimees Jaak Uudmäe jt.

10 aastat tagasi (1996) algasid Otepää keskvaljakul ehk raekoja esisel haljasalal ümberkujundustööd linnaarhitekt Tiina Tallinna koostatud detailplaneeringu põhjal. Lisaks pargiteede ja parklakohtade muutmisele oli plaanis pargiosa uuendamine. "Paplit ja saart peetakse "võililledeks", tõeline pargipuu on pärn, mille eluiga on 300 aastat," rääkis linnaarhitekt.

10 aastat tagasi (1996) kirjutas Imbi Kaljuste Valgamaalases: "Otepää linnavolikogu vahelt läheb rindejoon". Volikogu esimees Jaak Uudmäele taheti avaldada umbusaldust kohe pärast tema äravalimist. "Kui see umbusaldamine oleks läbi läinud, oleks Jaak Uudmäe nimi saanud kantud lühima võimulpüsimise ajaga Guinnessi rekordite raamatusse," kirjutas Kaljuste.

Varjutamine on oluline teatud liikide puhul. Nendeks on mõned elupuu sordid, kõik ebaküpressid, mõned kadakad, soovitatavalt ka tsuga ja jugapuud. Pane 2 tiiru ümber põõsa.

Katmine. Katmise materjaliks sobivad kuuseoksad ja puulehed. Katta tuleks roose, elulõngasid (va. tangutia, siberi, suurekroonilise), viinapuid. Olulisem materjal on Eestis kuuseoksad. Et niiskus ei läheks sisse oksa mädandama, tuleks peale panna ruberoidi asemel vana eterniiti.

Lõikamine. Kui aias on viinapuid, siis tuleb lõigata sügisel, sest viinapuudel puudub sügisel mahlaajooks. Lõigata ära rohtsed võrsed ja liiga tihedalt asetsevad oksad. Viimaseid 2-3 pungalisi pistikuid võib juurutada ja saada ühest põõsast 10-15 istikut olenevalt taime suurusest. Juurdumine võib olla 0-90% olenedes pistikute hoidmise piirkondadest.

AHTI TIIRMAA

Otepää võitis Valgamaa koolide karikavõistlustel orienteerumises

Koolide orienteerumise karikavõistlused peeti Valgas Priimetsas. Kokku käis orienteerumisarjal 220 jooksjat maakonna 9 koolist. Võisteldi 12 vanuseklassis.

Otepäälastest olid edukamad:

Tüdrukud (kuni 10a)	
1.Silva Luup - Kristin Vähi	8.38
Poisid (kuni 10a)	
2.Heivo Heinmann - Mihkel Oja	9.47
Tüdrukud (kuni 12a)	
1.Maarja Maranik - Maiken Vähi	11.31
3.Mari-Liis Uprus - Helen Parik	12.57
Poisid (kuni 12a)	
3.Siim Lehismets - Andres Saal	9.18
Tüdrukud (kuni 14a)	
3.Mari Anton - Kristi Ilves	11.02
Poisid (kuni 14a)	
1.Sven Anton - Karl Laasik	10.11
Tüdrukud (kuni 18a)	
1.Anneli Ruusna - Liis Kalda	15.54
3.Merli Heitur - Liina Kutsar	19.33
Poisid (kuni 18a)	
3.Rauno Laiv - Martti Sala	17.27

Otepää valla noorte meistrivõistlused mägirattasõidus

Parimad olid:

T8 (1998 - 1999)	1,7 km
1.Merit Müür	6.24
2.Tuule Laine	6.45
T10 (1996 - 1997)	1,7 km
1.Anette Veerpalu	4.17
T12 (1994 - 1995)	3,4 km
1.Marliis Odamus	8.56
2.Triin Kahr	9.17
3.Kristin Peterson	9.38
T14 (1992 - 1993)	5,1 km
1.Marju Meema	13.21
P6 (2000 a ja nooremad)	500 m
1.Tormis Laine	4.07
P8 (1998 - 1999)	1,7 km
1.Arti Aigro	5.41
P10 (1996 - 1997)	1,7 km
1.Kasper Koosa	4.10
2.Marti Krüünvald	4.14
4.Rauno Sotnik	4.57
P12 (1994 - 1995)	3,4 km
1.Andreas Veerpalu	7.22
2.Kennart Adov	9.33
P14 (1992 - 1993)	5,1 km
1.Gunnar Kruus	9.33
2.Erk Teder	10.25
3.Marko Liiva	11.29
P16 (1990 - 1991)	5,1 km
1.Kristo Peterson	9.28

Võistlust toetasid Otepää vallavalitsus ja hotell Karupesa.

Noored orienteerujad selgitasid parimaid Valgas Priimetsas.

Otepää suusahüppajad ja kahevõistlejad esinesid suvel edukalt

Otepääl Tehvandi spordikeskuses peetud Eesti suvistel kahevõistluse meistrivõistlustel tuli Eesti meistriks Tambet Pikkor, Karl-August Tiirmaa oli viies. Suusahüpetes võitis hõbemedali Jaan Jüris, Kristjan Eljand sai neljanda ja Tambet Pikkor kuuenda koha.

Juunioride meistrivõistlustel võitis Kristjan Eljand kahevõistluses esimese ja suusahüpetes teise koha. Noorte (M18) arvestuses lõpetas Karl-August Tiirmaa kahevõistluse teise ja suusahüpped neljanda koha.

Tallinnas peetud „Nõmme sügise“ nimelisel võistlusel võitis kõige noorem vanuseklassis M8 kahevõistluse Artti Aigro.

OT

Valgamaa karikavõistlused korvpallis

Valga maakonna karikavõistlustest korvpallis osales 7 meeskonda. Valga Spordihallis mängiti üks ringturniiristõetemis.

Ilma kaotuseta tuli võitjaks spordiklubi Welg meeskond, järgnesid teiseks Otepää Rockets ja kolmandana Sangaste meeskond.

Otepää ja Sangaste meeskonnad kogusid võrdselt võite, omavahelise paremuse määras korvide vahe. Sealjuures oli Sangaste omavahelise mängu võitnud tulemusel 44:36.

Otepää Rocketsis mängisid Heiko Heitur, Raido Käär, Janek Väärsi, Riho Väärsi, Sander Janson, Lauri Kiuru, Priit Värvi, Martti Sala, Priit Ahven ja Janar Urres.

Sangaste meeskonna kuulusid Andres Lohuväli, Jaanus Teder, Margo Toom, Marko Kosemets, Janar Jeets, Keio Jeets, Jürgen Varik, Mario Kleinson, Kalle Mardim, Keio Puudist, Kimmo Känd ja Kalev Linde.

Puka keskkooli meeskond sai 5. koha, mängisid Miko Sarapuu, Riivo Tutk, Valter Vaht, Martin Markov, Jaanus Vutt, Kenneth Herm, Sten Tiidt, Tauri Teder ja Tauno Teder.

OT

Orienteerujad võistlesid maakonna meistrivõistlustel

Otepääl peeti Valgamaa meistrivõistlused orienteerumise tavaraajal. Võistluse korraldasid Valgamaa Spordiliit ja Lutsu talu, rajameister oli Voldemar Tasa.

Meie piirkonnast võitsid medali:

H21	1.Karl Teearu	Otepää	1:06.11
	2.Kunnar Vahi	Puka	1:06.37
H40	1.Hanno Priks	Otepää	41.24
H50	2.Anti Parik	Otepää	49.57
	3.Lembit Vassil	Otepää	49.58

D21	1.Kristi Vassil	Otepää	36.46
	2.Liina Joller	Otepää	1:15.14
H14	1.Rasmus Sotnik	Otepää	39.16
	2.Andres Saal	Otepää	42.54
D50	1.Liivi Parik	Otepää	38.17
D14	2.Silvia Luup	Otepää	38.59
	3.Helen Parik	Otepää	39.21

Kristi Vassil võitis D21 klassis.

Eesti spordikongress toimus Pärnus

Pärnu kontserdimaja kogunes Eesti spordirahva kõige esinduslikum seltskond. Kuuendal spordikongressil olid esindatud kõik spordialaliidud, maakondade ja linnade spordiliidud, üleriigilised spordiühendused, kohalike omavalitsuste liidud, suuremad linnad, maavalitsused, Eesti Olümpiakomitee ja ministriumid.

Kongressi peateema oli "Koostöö Eesti spordis". Räägiti riigivõimu, kohalike omavalitsuste ja spordiorganisatsioonide koostööst spordis ning liikumisharrastuseks tingimuste ja eelduste loomisel ning sporditegevuse korraldamisel.

Põhiettekannetega esinesid kultuuriminister Raivo Palmaru, haridus- ja teadusminister Mailis Reps, Jõgeva maavanem Aivar Kokk, EOK president Mart Siimann, EOK peasekretär Toomas Tõnise, Eesti Telekom juhatuse esimees Jaan Männik, MMi ja EMi kettaheite hõbe Gerd Kanter, Tallinna

abilinnapea Kaia Jäppinen, Valga linnapea Margus Lepik ja Tartu vallavanem Aivar Soop.

Leiti, et sporti on vaja raha juurde tuua, eriti tähtsaks peeti aga juba lähiajal treenerite töö suuremat väärtustamist. Praegu on tekkinud olukord, kus seadus nõuab treeneritelt koolituste ja atesteerimiste läbimist, aga tema palgas see ei väljendu.

Kongressil räägiti ka vajadusest tugevdada spordiklubisid ja mõelda maakondlike spordikeskuste loomisele. Valga linnapea Margus Lepik kutsus kõiki järgmisel suvel Valga maaspordimängudele.

Kolm esimest spordikongressi peeti aastail 1919, 1989 ja 1993-1994 Tallinnas, neljas 1998. aastal Viljandis ja viies 2002. aastal Tartus.

ARVO SAAL

Otepää valla meistrivõistlused krossijooksus

Tehvandil 15. oktoobril toimunud jooksukrossi parimad olid:

T6 (2000.a ja hiljem sünd.)	500 m
1.Kristin Kannes	2.35
2.Mari Maribel Pulles	2.41

T8 (1998-1999)	1000 m
1.Mariell Merli Pulles	3.53
2.Tuule Laine	4.24
3.Merit Müür	5.09

T10 (1996-1997)	1000 m
1.Keit Kalk	3.23
2.Anete Veerpalu	3.48
3.Birgit Kannes	4.03

T12 (1994-1995)	1000 m
1.Lisette-Karolin Anton	3.26
2.Maribel Tamm	3.42
3.Maarja Maranik	3.44
4.Mariliis Odamus	3.46
5.Kristin Peterson	3.49

T14 (1992-1993)	2000 m
1.Keidy Kütt	7.10
2.Silja Kukk	7.38
3.Marju Meema	8.09

T16 (1990-1991)	2000 m
1.Signe Ilves	8.01
2.Pille-Riin Tikan	8.02

N20 (1971-1987)	3000 m
1.Aili Popp	12,02
2.Tiiu Kannes	12,49

N35 (1970 ja vanemad)	3000 m
1.Terje Odamus	12.31

P6 (2000.a ja hiljem sünd.)	500 m
1.Tormis Laine	2.31
2.Hentrik Aariste	2.45
3.Anders Veerpalu	2.56

P8(1998-1999)	1000 m
1.Arti Aigro	4.09

P10 (1996-1997)	1000 m
1.Mihkel Oja	3.20
2.Henry Anton	3.29
3.Kerdo Ilves	3.30

P12 (1994-1995)	1000 m
1.Raimo Teder	3.03
2.Andreas Veerpalu	3.05
3.Martin Möll	3.07

P14 (1992-1993)	2000 m
1.Karl Laasik	6.25
2.Sven Anton	6.27
3.Gunnar Kruus	6.32

P16(1990-1991)	2000 m
1.Hans Teearu	6.46

M20 (1987-1966)	5000 m
1.Taavi Ojaste	17.36

Võistluse korraldasid Otepää spordiklubi ja Oti-Audentese spordiklubi, toetas Otepää vallavalitsus. Peakohtunik oli Peeter Siim, sekretärid Rauno Laiv ja Peep Poderat.

Jalgpalliturniir

PALUPERA CUP 2006

Võistkond	Võite	Viike	Kao-	Punk-
			tusi	te
Nõo	3	1	1	10
Elva	2	3	0	9
Pühajärve	1	3	1	6
Rõngu	2	0	3	6
Palupera	1	2	2	5
Otepää	1	1	3	4

Tule! Tutvu! Üllatu!

Sooduspakkumine 27. oktoobrist - 17. novembrini:

- * Viru Mölder makaronid 400 g ~~4,90~~ **3,50**
(8,75 kg)
- * Gutta apelsininektar 1 l ~~13,90~~ **10,90**
- * Mulgikapsas 530 g (Salvest) ~~22,90~~ **17,90**
(33,77 kg)
- * Coffee kohv 500 g (39,80 kg) ~~24,90~~ **19,90**

Jätakuvalt soodsalt:

- * Adela võimargariin 500 g (11,80 kg) ~~7,90~~ **5,90**
- * Meeküpsis 300 g (Laima) (25,00 kg) ~~10,90~~ **7,50**
- * Jahutatud broilerikints 1 kg (Rannamõisa) ~~39,90~~ **34,90**
- * Suitsubroilerikoib 1 kg (Rannamõisa) ~~44,90~~ **38,90**

meie

10 maakonnas, üle 40 kaupluse!

IMBI POOD, Lipuväljak 13a, Otepää

Koerte ja kasside vaksineerimine - rutaudi vastu Otepää linnas toimub

29. oktoobril kell 10-12 Pikk tn.2 ja kell 12.30 Aedlinnas looduspargi maja juures.

30. oktoobril kell 10-12 Pikk tn 2.

Info tel. 5347 4771

TEADE Palupera valla loomapidajatele!

Tule osale 30. oktoobril kell 10.00 Palupera vallamajas vestlusringis, kus põhiteemaks veterinaarteenistuse probleemid piirkonnas.

Koos vallavalitsusega astuvad Sinuga vestlusringis volitatud veterinaararst Jaan Uibo ja tegevusluba omav veterinaararst Einar Tootsi.

Naised võimlema!

Kohtume taas Otepää Spordisaalis teisi-päeviti ja neljapäeviti kell 19.30.

Juhendaja Miia.

ReeDe Villa Ilusalong

Pühajärve tee 3 Otepää

Sõbralikud hinnad juuksuri teenustele:

Naiste juukselõikus	50.-
Meeste juukselõikus	35.-
Juuste värvimine alates	120.-
Keemiline lokk alates	150.-

Info ja aegade tellimine tel. 7663 606

www.reedevilla.ee

Teie teenistuses

E-R 9-17
L-P suletud

Asume endises saunamajas.
Astu läbi!

Puhas Rõõm garanteeritud!

www.otepaapesumaja.ee

tel. 7661 110
gsm. 5285 560

NB! Pakume tööd!

Sangaste vallavalitsus kuulutas 2006 a. kevadel välja idee- ja kavandi-konkursi monumendi „Kumardus rukkile“ püstitamiseks Sangaste alevikku.

Tähtajaliselt 30. septembriks 2006 laekus ainult kolm tööd, seetõttu kuulutab Sangaste vallavalitsus välja täiendava idee-konkursi.

Monumendi kavandeid ootame 31. märtsiks 2007 Sangaste vallavalitsusse.

Järgmise etapina kavandatakse monumendi teostuse konkurs.

Lisainfo Merle Tombak
7668 043

Sangaste beebikooli järgmised kohtumised Sangaste Seltsimajas on **KOLMAPÄEVITI** algusega **kell 10.45**

8. nov. 2006
22. nov. 2006
6. dets. 2006
20. dets. 2006

Lasteaia Pähhlike

juures alustab kolmapäeviti tegevust **koduste laste MÄNGURÜHM.**

Ootame lapsi vanuses 2-7 aastat 1. novembril **kell 10.00.**

Info tel: 7655 363.

Sangaste lasteaed

ootab oma vilistlasi ja **endisi töötajaid** lasteaia 20. aastapäeva tähistamisele

4. novembril 2006. a.

- 14.00-16.00 registreerimine, on avatud lasteaia ruumid
- 16.00 kontsert-aktus Sangaste seltsimajas
- 18.00 vahetame muljeid, meenutame ...

Osavõtutasu 10 krooni, tasumine kohapeal.

Info tel 7690 482,
sanlaste@hotmail.ee

MEELDETULETUS

TURISMI- s.h.

MAJUTUSTEENUSE PAKKUAJALE

Vastavalt Majandustegevuse registri seadusele (RT I 2004, 12, 79) tuleb igal teenuse pakkujal end registreerida Majandustegevuse registris (31. oktoobriks 2006 ka neil majutusteenuse pakkujail, kel on ametlikult veel kehtiv tunnistus) ning iga aasta 15. aprilliks (hiljemalt) registreeringu õigsust kinnitada, esitades vastav avaldus kohalikule omavalitsusele.

Täpsem info kohalikust omavalitsusest või elektrooniliselt aadressil: <http://mtr.mkm.ee>.

TEADE

Näitering "Muhkel" Hellenurmes soovib osta kasutatud rahvariideid.

Kontakt 566 22 044 Elsa Komleva.

AS SEB Eesti Ühispank

Otepää harukontoris on UUED telefoninumbriid:

Telefon 6658 760
Faks 6658 764

Nüüd saad kõik oma rahaasjad korda ajada PANGABUSSI peatustes.

Hansapanga buss peatub 31. oktoobril, 14. ja 28. novembril ning 12. ja 26. detsembril

Helme päevakeskuse juures kell 12.20-13.05
Pukas kaupluse A ja O juures kell 14.25-15.25
Sangaste vallavalitsuse juures kell 16.30-17.15

Bussis saad:

- oma kontole sularaha panna ja välja võtta
- teha arvuti abil makseid
- sõlmida erinevaid lepinguid

Pangabussi sõiduplaan: www.hansa.ee, küsi lisa 631 0310. Näeme siis.

Hansapank

Pakume koostööd MEHHAANIKULE või MÜÜGIMEHELE

Tööülesanded:

- jalgrataste müük, komplekteerimine ja/või hooldus, remont

Meie poolt:

- loov ja vaheldusrikas töö edumeelses firmas
- huvitav elustiil
- motiveeriv tasu

Töökoht: Otepää

Tööle asumise aeg: kohe

Saada meile oma CV koos lühitutvustusega endast ja oma pikemaajalistest plaanidest ning eesmärkidest, samuti kirjelda lühidalt, miks Sa arvad ennast sobivat pakutavale kohale ja millised on Sinu tasuootused. Soovitav lisada foto. Konkursi lõpptähtaeg **10.11.2006**

Address:

Hawaii Express, Regati pst, 11911 Tallinn või Tartu mnt 1a, 67404 Otepää
Märgusõna "Töö"
e-post: info@hawaii.ee; tel 6398 508

Hawaii Express on suurim jalgrataste ja lisavarustuse maaletooja-müüja Balti regioonis. Lisaks pakume suvel purjelauavarustust ja rulluiske, talvel lumelaudu, mäe- ja murdmaasuuski, spetsiaalriietust ning trenaažööre. Meie missiooniks on pakkuda erinevaid ideid ja võimalusi, kuidas inimeste elu huvitavamaks muuta. See on ka iga Hawaii Expressi töötaja eesmärk.

Ootame kõiki, kellel on ettepanekuid

Otepää elu edendamiseks

Otepää kultuurikeskusesse **teisipäeval**,

31. oktoobril kell 18.

Kohv. Viktoriin Otepää valla elust.

Laulame ja ehk tantsimegi.

Tule ja võta sõber kaasa. Kohtumiseni.

Korraldajate nimel
Tiitu Teder